

№ 37 (2606) - son

Ishonch

2009-yil

Ya	D	S	Ch	P	J	Sh	Ya	D	S	Ch	P	J	Sh	Ya	D	S	Ch	P	J	Sh	Ya	D	S	Ch	P	J	Sh	Ya	D	S
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Mart

Ijtimoiy-iqtisodiy gazeta * E-mail: ishonch-doverie@mail.ru * Gazeta 1991-yil 21-martdan chiqq boshlagan

Ўзбекистон-Тожикистон давлат чегараси тўғрисидаги шартнома кучга кирди

Тошкентда Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлигида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримов ва Тожикистон Республикаси Президенти Имомали Раҳмон томонидан 2002 йил 5 октябрда Душанбе шаҳрида имзоланган Ўзбекистон-Тожикистон Давлат чегараси тўғрисидаги шартноманинг кучга кириши бўйича ратификация ёрлиқларини алмашиш маросими бўлди.

Ҳозирги вақтда барча зарур ички давлат процедуралари тегишли тартибда якунига етказилган. Шартноманинг 9-моддасига мувофиқ, у 2009 йил 24 мартдан, яъни Ратификация ёрлиқларини алмашиш тўғрисидаги протокол имзоланган кундан кучга киради.

Шартнома икки мамлакат ўртасидаги Давлат чегараси аксарият қисмининг бугунги кунга қадар маъқулланган ўтиш линиясини тасдиқлайди.

Икки давлат ҳукуматлараро комиссиялари ишининг навбатдаги босқичи 2009 йил охиригача қолган кичик участкаларни делимитация қилиш жараёнини якунига етказиш ва Ўзбекистон-Тожикистон Давлат чегарасини халқаро ҳуқуқ меъёрларига тўла мос равишда демаркация қилишдан иборатдир.

Шартноманинг кучга кириши Давлат чегарасининг қисқа фурсатда халқаро-ҳуқуқий жиҳатдан расмийлаштирилишига, ҳавфсизлигини таъминлашга, икки мамлакатнинг ҳамкорлигини дўстлик ва яхши кўшничилик, ўзаро ҳурмат ва тенг ҳуқуқлилиқ асосида янада ривожлантиришга хизмат қилади.

(ЎЗА)

ЎЗБЕК — КУТ ЁҒАР.
Икром ҲАСАНОВ
фотолавҳаси

◆ Муштарийлар билан юзма-юз

Дийдордан улуг нарсая йўқ

Кўклам барибир яхши-да... Киш бўйи мудраб ётган табиатнинг уйғонишидан тортиб, дарахт новдаларидаги куртакларнинг баҳорни олқишлаб гуррос-гуррос қулоқ ёзиши-ю болаларнинг севиниб-суюниб, орзуларини қанот айлаб кўкларга учираётган варракларига ҳамма-ҳаммаси юракни тўлқинлантириб юборади. Шунда сершовқин шаҳар бағридан чиқиб, бепоён, ям-яшил кенгликларга кетгиси келиб қолади одамнинг.

Юртимизда Наврўз шукуҳи кезиб юрган айни кунларда қишлоқларимизда баҳор юмушлари бошланиб кетган. Деҳқонларимизнинг ерга уруғ қадаб, қузғи ҳосил учун тадорик кўраётгани табиий ҳолдек туюлса-да, кўклам нафаси ҳар бир юракни янгилаши, бунёдкорлик амалларига чорлаши бу фаслнинг яна бир мўъжизакорлигидан дарак бўлса, не ажаб...

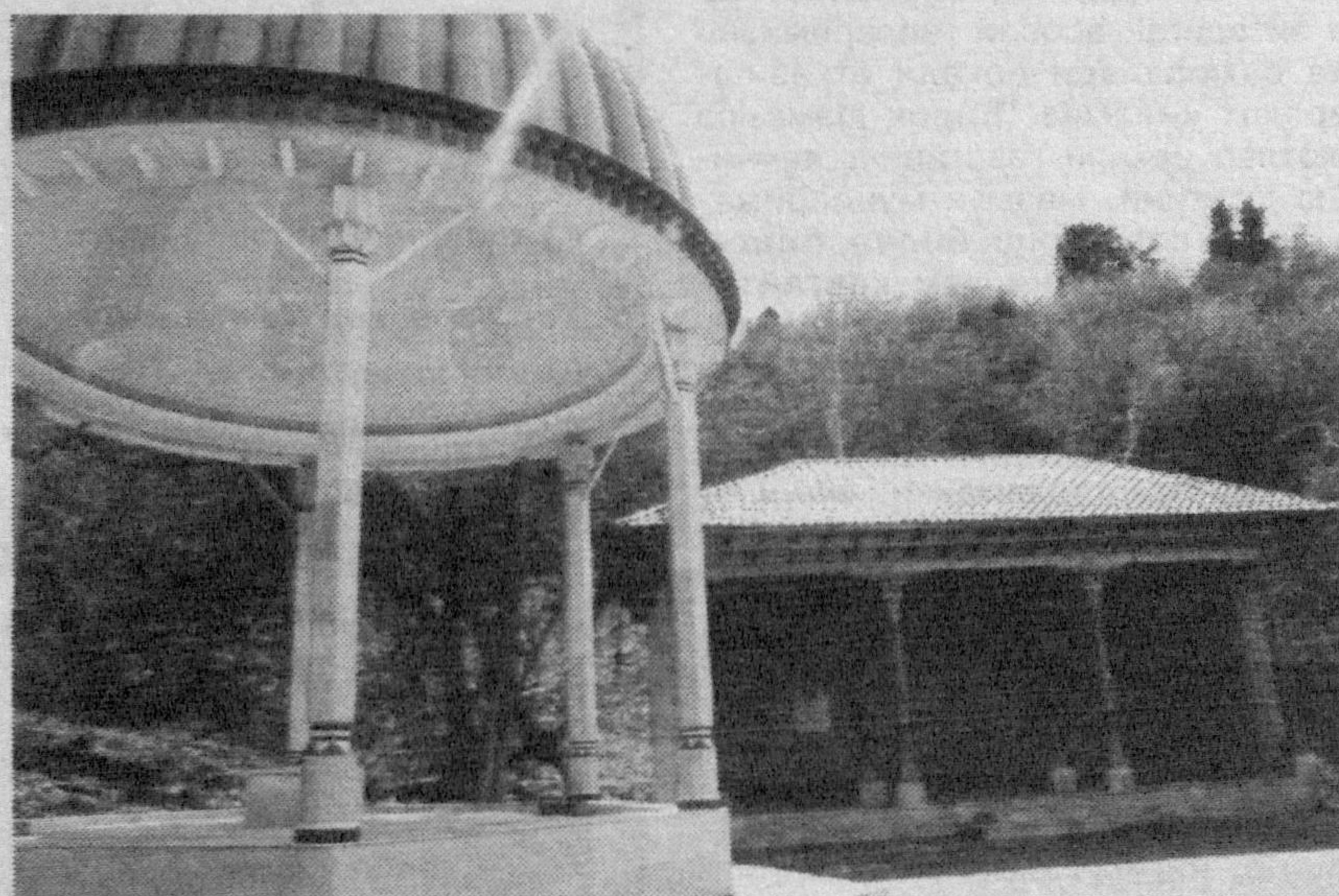
(Давоми 2-бетда)

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати ўн саккизинчи ялпи мажлисининг очилиши тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн саккизинчи ялпи мажлиси 2009 йил 27 март куни эрталаб соат 10.00 да Тошкент шаҳрида, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг мажлислар залида очилади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг аъзолари диққатига

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг аъзолари 2009 йил 26 март куни соат 9.00 дан 18.00 га қадар Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати биносининг фойесида рўйхатга олинади.

Шундан сўнг муштарийларга сўз берилди.

Покиза ИНОФОМОВА, туман халқ таълими бўлими ходими:

— Касаба уюшмалари меҳнаткашлар манфаатининг фаол химоячиси эканлигига ҳаётимда рўй берган воқеа туфайли яна бир бор амин бўлганман. Бундан ўн йилча олдин иш жойимда рўй берган кўнгилсизликлар туфайли вилоят касаба уюшмалари ташкилотига мурожаат қилгандим. Улар келиб масалани ўрганиб, ҳал этиб беришди. Бу каби мисолларни «Ishonch» саҳифаларида ҳам кўп

ечимига тегишли мутассаддилар диққатини тортишса яхши бўларди.

Учрашув иштирокчиларидан тушган аксарият саволлар ҳуқуқий мавзуда бўлганлиги боис уларга газета саҳифалари орқали жавоб беришга келишиб олинди.

Сўз Ўзбекистон халқ шоири, Тошкент вилоят ёзувчилар уюшмаси раиси Маҳмуд Тоировга берилди.

— Паркент ўзининг меҳнаткаш халқи, иқтидорли ёшлари билан ном қозongan. Маълумки, бир вақтлар Қўқон адабий муҳити деган гап бор эди. Бугун шуни фахр билан айта оламнки, эндиликда Паркентда ҳам ана шундай муҳит пайдо бўлмоқда. Биргина Зулфия номидаги давлат мукофоти лауреатларининг 3 нафари ушбу тумандан эканлиги сўзимга далил бўла олади. Бугунги тадбирда шеър ўқиган коллеж талабалари келажакда уларнинг издошлари бўлиб етишишига ҳам шубҳа йўқ.

Дийдордан улуг нарсаяйқ.

(Боши 1-бетда)

Тошкент вилояти касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси ташаббуси билан Паркент туманида «Ishonch» ва «Ishonch-Доверие» газеталари таҳририяти ходимлари ва муштарийларнинг учрашуви ҳам айнан Наврўз насимлари кезиб турган дамда ташкил этилгани ижодкорлар учун аниқ муддао бўлди. Негаки, табиатда ҳам, жамиятда ҳам тараққиётнинг бош йўналиши — янгиликлар. Ҳамкорликсиз жамиятнинг катта мақсадларга етишиши қийин бўлганлиги каби, ўқувчилар фикрини ўрганмаган, халқ ичига кириб бормаган газета ҳам том маънода халқчил нашр бўла олмайди.

Вилоят касаба уюшма фаоллари ҳамроҳлигида учрашув ўтказилиши мўлжалланган Паркент тумани транспорт ва сервис касб-хунар коллежига кириб борар эканмиз, мамлакатимизда ёш авлод тарбияси, етук билим олиши учун яратилаётган шароитни кўриб ҳавасимиз келди. 2007 йилдан буён фаолият кўрсатиб келаётган коллежда 555 та талаба таҳсил олмоқда. Транспорт ва сервис йўналиши бўйича кичик мутахассислар тайёрланадиган мазкур даргоҳ иккита ўқув ва амалиёт биноси, 30 та синф, 10 та лаборатория хонасига эга. 300 ўринли мажлислар зали, спорт зали ва майдончаси, ахборот-ресурс маркази, тиббиёт хонаси, ошхона замон талабаларига тўла жавоб беради. Ахборот-ресурс марказида 32 мингта китоб бор. 30 нафар юқори малакали педагог ҳамда 20 нафар ишлаб чиқариш таълими усталари талабаларга сабоқ бермоқда.

Учрашувни коллеж директори Хусниддин Муҳиддинов очиб, мулоқот дастурини шарҳлаб берди. Шундан сўнг талабалар тайёрлаган бадиий чиқишлар намойиш этилди. Улар ижросидаги шеър, рақс ва кўшиқлар тадбирга янада кўтаринки руҳ бағишлади.

— Учрашувни айнан Паркент туманида ташкил этганимизнинг сабаби бор, — деди учрашувни бошқариб борган Тошкент вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси раиси Муҳайё Тўлаганова. — Бу тумanning иқлими, табиати ажойиб. Қолаверса, вилоят иқтисодиётини юксалтиришда туман меҳнаткашларининг ҳиссаси катта. Улар орасида «Ishonch» мухлислари ҳам кўпчиликини ташкил қилади.

Учрашувда яна бир хайрли иш амалга оширилди. Ушбу коллежга вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси томонидан теннис столи совға қилинди.

Осмонўлар тоғ ёнбағрида, Тошкент шаҳридан 47 километр шимоли-шарқ-

да жойлашган Паркент туманининг мамлакатимиз энгил ва озиқ-овқат саноатида тутган ўрни ўзига хос. Туманда Кумушкон ва Сўқоқ дам олиш масканлари мавжуд. Шунингдек, Паркент яқинида Ўзбекистон Фанлар академиясининг физика-техника институти бўлими ҳамда қуёш нуруни йиғувчи техника комплекси жойлашган. Бу қурилма қийин эрийдиган қотишмаларни эритиш ва бошқа мақсадлар учун махсус ойналар орқали қуёш энергиясини тўплаб беради.

— Бу каби учрашувлар таҳририятга жуда катта фойда келтиради, — деди «Ishonch» ва «Ishonch-Доверие» газеталари таҳририяти бош муҳаррири Абдухалиқ Абдураззоқов. — Газеталаримиз ўзининг кенг қамровли чиқишлари билан мамлакатимиздаги сиёсий, ижтимоий-иқтисодий, маънавий-маърифий ислохотларни мунтазам равишда ёритиб келмоқда. Айниқса, республикаимизда энг катта жамоат ташкилоти бўлган касаба уюшмалари фаолиятига доир янгиликлар, ютуқлар, мазкур ташкилотнинг ислохотлар жараёнидаги ўрни ҳақидаги мақолаларга алоҳида эътибор қаратилади. Биз маърифатли миллат вакиллариимиз. Одатда, биз журналистлар сизга айтадиган асосий гапларимизни газета саҳифалари орқали етказишга ҳаракат қиламиз. Бироқ юзма-юз мулоқотлар орқали газетанинг камчилиги-ю ютуғини, мазмун-мундарижасини белгилаб олиш билан бирга, мавзулар доирасини ҳам кенгайтиришга эришамиз деб ҳисоблайман. Шунинг учун ҳам бугун сиз билан учрашиб турибмиз. Мақсадимиз ушбу мулоқотимиз баҳонасида фикр алмашиб олиш. Умид қиламнки, бугун бу ерда билдирилган фикр-мулоҳазалар таҳририятимизнинг келгуси фаолиятида дастуриламал бўлиб қолади.

Русча нашр бўйича бош муҳаррир ўринбосари Довуд Мадиев, таҳририятимизнинг фаол муаллифларидан бўлган шоир Рустам Жабборовларга газета ҳақидаги фикр-мулоҳазаларини билдириб, йиғилганларга ўзларининг янги асарларидан ўқиб беришди.

ўқиганмиз. Касаба уюшмаларининг бундай хайрли ишлари газета саҳифаларида янада кўпроқ ёритилса, айниқса, газетхонларнинг ҳуқуқий маданиятини оширишга хизмат қиладиган «Сўраган экансиз...» рукнидаги материаллар тез-тез чоп этилса мақсадга мувофиқ бўларди.

Манзура САМАРИДДИНОВА, туман марказий поликлиникаси акушер-гинекологи:

— Покиза аниқ фикрларига қўшиламан. Бугунги кунда ҳаётимизда муаммолар кам эмас. Журналистларимиз кўпроқ халқ ичига кириб бориб ана шундай муаммоларни ёритишса, уларнинг

Учрашувда ўқилган шеърлар

Паркент

Пари бўлсанг, ялтираган

Пешонангдан ўпар кент.

Қари бўлсанг, қалтираган

Қўлларингдан тутар кент.

Тоғ узра қор йилтиллаган,

Ҳаво энгил, бир пар кент.

Кент — самога кифт тираган,

Юлдуз туққан кент — Паркент.

Довуд МАХДИЙ

Шоир

Эмасман

Мен ҳам шеър ёзаман,

бир ҳавасмандман

Танбеҳ берсалар ҳам бир

сўз демасман.

Шеъримнинг армонли

сатрини ўқиб,

Тоғлар титрамаса, шоир эмасман.

Гўлзор кезганимда гўллардан териб,

Гўл таърифин шеърдан ортиқ демасман.

Гўлларнинг чиройин шеъримда кўриб,

Булбул қўйламаса, шоир эмасман.

Ҳар инсон қисмати ўз қўлидадир,

Лекин мен онамиз ҳеч ким эмасман.

Жами инсон эоти шоир десам ҳам,

Онам қўйламаса, шоир эмасман!

Дилфуза ХИКМАТОВА,
коллеж талабаси

Мустақиллик йилларида мамлакатимиз аҳолиси, айниқса, хусусий тадбиркорлар хорижга эркин ва тез-тез чиқиб кела бошладилар. Ривожланган мамлакатларда бўлганларида, у ерлик одамлар пластик карточкалар орқали ҳисоб-китоб қилаётганларини кўриб, бизда ҳам шунақа даврлар келармикин дея ҳавас қилишиб, бу ҳақда сўзлаб беришган эди.

Буни қарангки, мамлакатимиз раҳбари бошчилигида амалга оширилган саъй-ҳаракатлар натижасида, бизда ҳам жаҳон андозалари талабларига мос замонавий банк хизмат турларидан бири бўлган пластик карточкалар билан ҳисоб-китоб қилиш тизими яратилди.

Ҳозирги кунда муомаладаги пластик карточкалар, улар бўйича ҳисоб-китобларни амалга оширадиган терминаллар сонини янада кўпайтириш, мазкур тизимни ривожлантиришга қулайликлар яратиш, имтиёзлар бериш борасида ҳукуматимиз томонидан бир қатор тадбирлар амалга оширилмоқда.

Айнан шу мавзуда Ўзбекистон Республикаси Марказий банки департаменти директори А. Маматов билан суҳбатлашдик.

— Тижорат банкларининг янги хизмат турларидан бири бўлган пластик карточкалардан фойдаланишнинг афзаллиги ва қулайликлари нимада?

— Пластик карточка харид қилинган товар ва кўрсатилган хизмат учун нақд пулсиз ҳисоб-китоб қилишнинг замонавий, ишончли ва қулай

оласиз. Ҳозир тижорат банклари томонидан пластик карточкалардаги маблағларга энг камида йиллик 14 (ойлик 1,2) фоиз устама ҳақи тўланмоқда;

товар харид қилиш ва хизматларга ҳақ тўлаш учун банклардан қисқа муддатга кредит олиш имконини беради. Масалан, тижорат банклари томонидан корхона ёки ташкилот ходимларига иш ҳақи лойиҳаси бўйича берилган пластик карточкалари орқали овердрафт кредитларини бериш жорий қилинган;

далаштиради ва пировардида мамлакатда тўлов интизомини мустаҳкамлайди.

— Пластик карточкаларнинг қулай томонларини санаб ўтаяпсизу, бугунги кунда фуқароларимизни қизиқтирган бир савол мавжуд. Кўча-кўйда «ишхонада ойлик маошимизни пластик карточкага ўтказишар экан» деган гапларни эшитиб қоламиз. Ходимларнинг иш ҳақини пластик карточкага ўтказиш мажбурийми ёки ихтиёрий?

Пластик карточка:

Ҳам қулайлик, ҳам имконият

воситасидир. Ҳозир жаҳоннинг 200 дан ортиқ мамлакатидан ундан тезкор ва самарали тўлов воситаси сифатида фойдаланилмоқда. Яъни, банк сизга ҳисобварақ очган ҳолда пулингизни пластик карточкага туширади ва у орқали тўлов учун пул кўчириш амалиётини бажараверасиз. Пластик карточкалардан тўловларни қабул қилиш учун махсус ускуна (терминал) мавжуд бўлиб, у барча тижорат банклари кассаларида, шунингдек, банк билан шартнома тузган савдо ва хизмат кўрсатиш шохобчаларида ўрнатилган. Пластик карточкалардаги маблағингизни банк кассалари ёки банкوماتларда нақд пул кўринишида олишингиз ҳам мумкин.

Қисқаси, пластик карточканинг жуда кўп қулайликлари бор. Масалан:

ҳисоб-китобларнинг тезкорлиги, яъни навбатда туриб ёки касса олдида нақд пулингизни бир неча бор санашга сарф қиладиган вақтингизни тежайди, шунингдек, ҳар қандай жойда ва исталган вақтда масофадан туриб тўловни амалга ошириш мумкин;

банк карточка ҳисобварағида турган пулларингизга ҳисобланадиган фоиз кўри-нишида қўшимча даромад

пулни йўқотиб қўйиш, ўғирлатиш ёки уларни санашдаги хатолар пластик карточка орқали амалга ошириладиган муомалада мавжуд эмас.

Пластик карточкалар ҳисоб-китобларни амалга оширишда фойдаланиладиган ахборотни ўзида сақлаб қолади. Барча харидлар ва кўрсатилган хизматлар учун амалга оширилган тўловлар тўғрисидаги маълумотларни ёдда тутишга зарурат қолмайди. Чунки махсус ускуна ёрдамида пластик карточкадаги пулнинг ҳаракати тўғрисида бир неча сонияда маълумот олиш мумкин.

Шуни ҳам қайд этиш лозимки, пластик карточка, берилган ҳудуд ва тижорат банкидан қатъи назар, республикамизнинг барча ҳудудлари ва тижорат банкларида амал қилади, энг муҳими, ойлик иш ҳақини пластик карточкада олаётган фуқаро меҳнат таътилида ёки хизмат сафарида бўлса ҳам унга ўз вақтида иш ҳақини исталган тижорат банкда ўрнатилган касса терминаллари орқали олиш имкониятига эга бўлади.

Агар эътибор қаратадиган бўлсак, пластик карточкалар нафақат товар харид қилаётган ёки кўрсатилган хизматга ҳақ тўлаётган фуқароларга, балки барча ҳўжалик юритувчи субъектлар учун ҳам меҳнатга ҳақ тўлаш тизимини сод-

— Саволингиз ўринли. Бунга аниқ ва лўнда жавоб берадиган бўлсак, мажбурий эмас ва ходимларнинг аризасига асосан уларга банк томонидан бепул пластик карточка берилади.

Тўғри, муаммолар борлигини инкор қилиб бўлмайди. Бутун мамлакатда бир йўла ҳаммани пластик карточкадан фойдаланишга ўргатиш ва ҳамма жойда терминал қўйиш учун катта машаққат ва жуда кўп миқдорда маблағ талаб этилади. Шу сабабли пластик карточкалар тизимини ривожлантириш босқичма-босқич амалга оширилмоқда.

Ҳозирги кунда вазирлик ва идораларо келишувга асосан ташкилотлар ходимларининг ихтиёрий аризасига кўра ойлик маошининг бир қисми пластик карточкаларга ўтказиш орқали тўланапти.

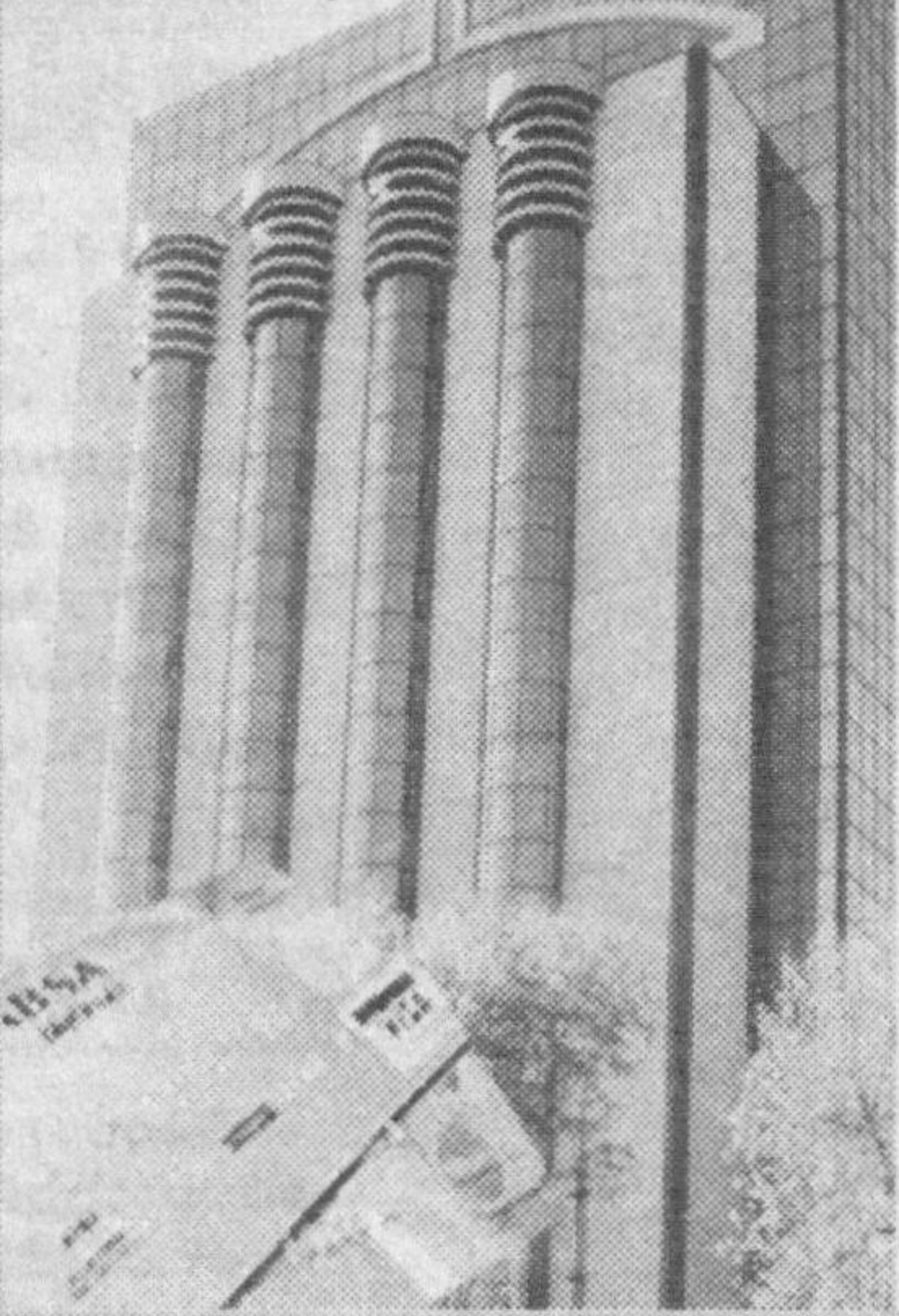
Қайд этиш лозимки, қарийб барча тижорат банклари ва уларнинг мини-банк (жамғарма, махсус кассаларида)ларида терминал мавжуд бўлиб, улар орқали барча коммунал (электр, сув, газ, телефон ва бошқа) хизматлар учун пул тўлаш имкони яратилган.

Яна бир муҳим маълумот, ривожланган давлатларда банкларда, сугурта компанияларида ҳисобварақ очмаган фуқароларга ҳадик билан қаралади. Чунки уларда ҳар бир шахс банкларда ҳисобварақ очишга интилади ва ўзининг молиявий фаолиятини қонуний, яъни ҳамма тўлов ва даромадларини банк орқали амалга оширган ҳолда ҳукумат, жумладан молиявий ташкилотлар, солиқ идоралари ва банкларнинг ўзига нисбатан ижобий ҳулосада бўлишига ҳаракат қилади. Бу эса шахсининг келажақда режалаштираётган молиявий ишларини амалга оширишда, масалан банклардан кредит олиш имкониятининг кафолати бўлади.

— Юқорида пластик карточкалардан фойдаланув-

чилар кредит олиши мумкин дедингиз. Шу ҳақда тушунча бериб ўтсангиз.

— Ҳозирги кунда кўпгина тижорат банклари, масалан, Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки, Асакабанк, Алоқабанк ва бошқа бир қатор банклар иш ҳақи лойиҳаси бўйича, яъни ойлик маошини пластик кар-

дан ечиб, хоҳишингизга қараб эски ёки янги парол қўйиб беради.

Қайд этиш керакки, пластик карточкани беришдан олдин банк ходими мижозни у билан ишлашнинг барча қоидалари ва хавфсизлиги бўйича тушунтириш ишларини олиб боради.

— Пластик карточка орқали сотиб олинаётган маҳсулот нархини сунъий равишда ошириш мумкинми?

— Йўқ, албатта. Ушбу ҳаракат ноқонуний ҳисобланиб, бунга йўл қўйган шахслар тегишли тартибда жавобгар бўлади. Жумладан, Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 13 февралдаги қарори билан тасдиқланган «Ўзбекистон Республикасида чакана савдо қоидалари»га асосан нархларни асоссиз равишда оширган ва пластик карточка орқали тўловни қабул қилишдан бош торган шахслар Маъмурий жавобгарлик ва Жиноят кодексларида мувофиқ жавобгарликка тортилади.

Агар пластик карточкадан фойдаланувчилар нархни сунъий равишда ошириш ёки пластик карточкани қабул қилишдан бош тортиш ҳолатларига дуч келса, бевосита Давлат солиқ қўмитаси ва Монополиядан чиқариш, рақобат ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитасининг жойлардаги бўлинмаларига ёки ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга мурожаат қилишларини сўраб эдик.

— Мамлакатимизда пластик карточка тизимини ривожлантириш бўйича амалга оширилаётган ишларга қисқача тўхталиб ўтсангиз.

— Бу борада олдимизда турган асосий вазифалар савдо дўконлари ҳамда аҳолига пулли хизмат кўрсатиш жойлари пластик карточка ёрдамида тўловни амалга ошириш имконини берувчи терминаллар тармоғи билан тўлиқ қамраб олинишини таъминлаш, фуқароларни пластик карточка орқали муомала қилишга қўнқитиришдан иборат. Шунингдек, банкوماتлар ҳамда муомаладаги пластик карточкалар сонини кўпайтириш лозим.

Бунинг учун Марказий банк Ўзбекистон банклар уюшмаси ва тижорат банклари билан ҳамкорликда бир қатор ишларни олиб бормоқда. Жумладан, пластик карточкалардан фойдаланишни рағбатлантириш мақсадида савдо ва хизмат кўрсатиш шохобчаларидаги терминаллар орқали амалга оширилаётган ҳисоб-китобларда пластик карточкаларнинг эгаларидан устама ҳақ олиш бекор қилинди.

Шунингдек, тижорат банклари томонидан 2009 йил якунига қадар савдо ва хизмат кўрсатиш шохобчаларида 14 мингдан ортиқ терминал ўрнатилиши ва 1 млн. дондан ортиқ пластик карточка муомалага чиқарилиши режалаштирилган.

Бундан ташқари, пластик карточка орқали тўловларни қабул қилувчи терминаллар билан жиҳозланган объектлар сонини ошириш ҳамда савдо ва хизмат кўрсатиш пунктларида мижозларни рағбатлантиришга қаратилган турли дисконт ва бонус лойиҳаларини жорий этиш ишлари давом эттириляётир.

Ҳулоса қилиб айтсак, пластик карточкани телефон, телевизор ва компьютер каби одамлар ҳаётининг ажралмас қисмига айлантириш бўйича тегишли ишлар амалга оширилмоқда.

Тўлқин ШЕРНАЕВ,
Ғулом ЮСУПОВ,
«Ishonch» мухбирлари

Наманган

Фаргона водийсини олтин узукка қиёсласак, Наманганни унинг ёқут кўзи дейиш мумкин. Шошқин сойлар, биллур сувли булоқлар, гўзаллар кокилидек тўлганиб оқаётган Норин ва Қорадарё, кўз етмас боғлар... Бу ерда бир вақтнинг ўзида тўрт фаслга дуч келасиз. Мингбулоқ тумани даштликларида баҳор-даноқ жазирама иссиқ борлигини куйдирса, шаҳарда гуллар ифорида сархуш тортасиз. Янгиқўрғон боғлари ақлни маҳв этади. Гова ва Олмос тоғлари йил бўйи қор билан қопланиб ётади.

Бобораҳим Машраб киндик қони тўкилган Наманган истиқлолдан сўнг янада чирой очди. Шаҳар ва қишлоқлар тагин ҳам гўзаллашиб бормоқда. Қаёққа қараманг, қурилиш ва ободончилик кенг қулоқ ёзганлигининг гувоҳи бўлиш мумкин. Биргина вилоят марказини олайлик: Чорсу даҳасида қад кўтараётган кўп қаватли иморатлар мажмуаси, Темир йўл бош бекати, Давлатобод шаҳарчасининг Тўрақўрғон тумани чегарасидаги турар-жойлар, Косонсой, Наманган, Норин, Учқўрғон, боринги, барча туманларнинг марказларида юз бераётган ўзгаришларни айтинг! Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили ўйлаймизки, янада сезиларли из қолдиради.

■ Бандлик

Вилоятда «Бандлик» дастури бўйича зарур тадбирлар амалга оширилмоқда. Натижада, 2009 йил 1 январ ҳолатига кўра, вилоят бўйича расмий рўйхатга олинган ишсизлар сони 2592 нафарни (шундан 2162 нафари қишлоқ аҳолиси) ташкил этмоқда.

ҚАЛОВИ ТОПИЛСА...

«Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги Қонунга асосан 7312 нафар фуқаро (шундан 5738 нафари қишлоқ аҳолиси) ишсиз деб эътироф этилиб, улардан 142 нафари (шундан 95 нафари қишлоқ аҳолиси) муддатидан олдин имтиёзли пенсияга чиқарилди, 701 нафари (шундан 631 нафари қишлоқ аҳолиси) қайта касбга ўқитишга юборилди, 4691 нафари (шундан 3491 нафари қишлоқ аҳолиси) ўз хоҳишига кўра, ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб этилди ва ишга жойлаштириш имкони бўлмаган 1892 нафарига (шундан 1635 нафари қишлоқ аҳолиси) эса ишсизлик нафақаси тайинланди.

Шаҳар ва туман Бандликка кўмаклашиш марказлари томонидан жойлардаги ҳокимликлар, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ҳамда «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати билан ҳамкорликда мунтазам равишда ўтказиладиган меҳнат ярамаркалари ўз самарасини бермоқда.

Қишлоқларни тараққий эттириш, аҳоли турмуш маданияти ва фаровонлигини юксалтириш бўйича амалга ошириладиган ишларда ўйлайманки, бизнинг ҳам муносиб ҳиссамиз бўлади.

Шухрат Пўлатов,
вилоят Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармаси бўлим бошлиғи

■ Фермерлик ҳаракати ва касаба уюшмалари

Ўтган йил вилоятда барча турдаги маҳсулот ишлаб чиқариш борасида муайян ўсишга эришилганлиги билан ёдда қолди. Жумладан, бошоқли галла 100,9, картошка 128,1, сабзавот 112,4, мева 109,8, гўшт 109,3, сут ишлаб чиқариш эса 107 фоизга кўпайди.

Аҳолини ижтимоий ҳимоя қилишнинг муҳим йўналиши бу — ички истеъмол бозорини, чунончи, озиқ-овқат маҳсулотлари асосий турлари баҳосини муайян даражада сақлаб туришдир. Маълумки, чорвачилик маҳсулотларини ишлаб чиқариш ва сотиш бўйича ихтисослашган фермер хўжалиқларига яқиндан ёрдам кўрсатишда бевосита касаба уюшма органларининг ҳам ўрни бор.

Поп туманида ташкил

Масъулият

этилган балиқчилик хўжалиги, Косонсой давлат ўрмон хўжалигидаги асаларичилик, Наманган туманидаги паррандачиликка ихтисослашган фермер хўжалиқлари вакиллари иштирокида ўтказилган семинарларда шу ҳақда илиқ фикрлар билдирилди ва келгусидаги вазифалар белгилаб олинди. Мавжуд 140 та омухта-ем сотиш шохобчалари фаолиятини назорат қилиш касаба уюшма ташкилотлари зиммасига юклатилди.

Фермер хўжалиқларининг доимо қўллаб-қувватланаётганлиги, зарур шароитлар яратиб берилаётганлиги ютуқлар омили бўлаяпти. Масалан, пахтачилик ва галлачилик йўналиши бўйича вилоятдаги «Чашмаи Сафед», «Дўстлик», «Комилжон ота», «Даврон», «Франк Воҳид», «Раҳимжон ота» ва бошқа хўжалиқлар йилдан-йилга юксалиб бораётир.

Жамоа шартномалари мазмун-моҳиятидан келиб чиқиб, меҳнаткашларни ижтимоий

ҳимоялаш масалаларига эътибор кучайтирилмоқда. Масалан, бултур 85 та оилага касаба уюшма ҳисобидан 480 минг сўм, (корхона ва ташкилотлар ҳисобидан 4.410 минг сўм) 2 ёшдан 3 ёшгача фарзанди бўлган 130 нафар ёш онага 6.712 минг сўм ажратилди. 60 нафар ёш онанинг туғишгача ва туғишдан кейинги ҳақ тўланадиган таътиллари кўни узайтирилиб, бу мақсадлар учун корхона ва ташкилот ҳисобидан 6750 минг сўм, тармоқ корхо-

наларида кам таъминланган, боқувчисини йўқотган оилаларнинг 332 нафар фарзандига ўқув қуроллари, дарсликлар харид қилиш (қисман) учун 8250 минг сўм миқдорида маблағ сарфланди. Шунингдек, 260 ёш оилага фермер хўжалиқлари ҳисобидан 34 бош қорамол, 100 бош қўй, 3008 та товуқ сотиб олиб берилди. Олий ўқув юртиларида таҳсил олаётган 14 нафар талаба учун контракт пулларининг бир қисми деҳқон ва фермер хўжалиқлари ҳисобидан қопланди.

Мухаммаджон ОТАБОВ,
Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Наманган вилоят кенгаши раиси ўринбосари

■ Саноат

Истиқлол шарофати

Бир пайтлари белгиланган манзилга етиб боргунга қадар маҳсулотнинг талай нобуд бўлар, уни жўнатиш вақтидаги қийинчиликлар: яшиқ топ, юкла ва унинг пули келиб тушгунгача бўлган машмашалар жонга тегарди.

Истиқлол ана шу азобларга чек қўйди. Вилоятда 297 та кичик саноат шохобчаси ишлаб турибди. Янгиқўрғон туманидаги меваларни қайта ишловчи корхона асосан боғдорчилик ва сабзавотчиликка ихтисослашган. Боғбонлар ўз маҳсулотларини олиб келиб топширишяпти. Улар эса бу ерда қайта ишланиб, идишларга жойлаштирилиб, тегишли йўналишдаги шохобчаларга жўнатишмоқда.

Иқтисодиётимизда бу борада юз бераётган ўзгаришлар пахтакорларга кат-

та қулайликлар туғдирмоқда. Бугунги кунда туманларда қатор саноат тармоқлари мавжуд. Жумладан, Поп туманидаги «Поп-фен» қўшма корхонаси, Янгиқўрғон туманидаги «Яннам-текс» саноат шохобчаси, Тошбулоқ шаҳарчасидаги «Намангантола» корхоналари ана шулар сирасидандир.

Анваржон НАБИЕВ,
Енгил, мебел саноати ва коммунал маиший хизмат ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгашининг Наманган вилоятидаги вакили

ВИЛОЯТИ

■ Таълим

Истиқлол вилоят қишлоқлари халқ таълимига ҳам ижобий таъсир кўрсатди. Ўтган йил ўрта таълим мактабларининг 9-синфни тамомлаган ўқувчиларнинг 84,5 фоизи касб-хунар коллежлари ва лицейларига жалб этилди. Ишга жойлашганлар кўрсаткичи эса 93,4 фоизни ташкил этди.

Ҳаракатда барака

Шунингдек, 8535 ўринга эга бўлган 10 та касб-хунар коллежи, Чортоқ туманида 720 ўринли академик лицей иморатлари қурилиб, фойдаланишга топширилди. Шулардан 9 та касб-хунар коллежи ва 1 та академик лицей бевосита қишлоқда қад кўтарди. Жами 109 та ўқув юртидан 34 таси марказлашган иситиш тизимига уланди, 75 таси эса иситиш қозонхонасига эга.

Жорий йилда Инвестиция дастурига асосан вилоятимизда янги қурилиш ҳисобидан 5445 ўқувчи ва 350 ётоқ ўрнига эга бўлган 9 та касб-хунар коллежлари қурилиши режалаштирилган. Шулардан 8 таси жойларда қурилиши мўлжалланаяпти. Таълим муассасаларида 16 тадан ортиқ умумтаълим йўналишлари бўйича махсус фан тўғараклари, 15 турдаги спорт тўғараклари мунтазам равишда ишлаб турибди.

Розахон ДЕҲҚОНОВА,
Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси
вилоят кенгаши раиси

■ Хорижий инвестициялар — қишлоққа

Маҳсулотлар харидоргир

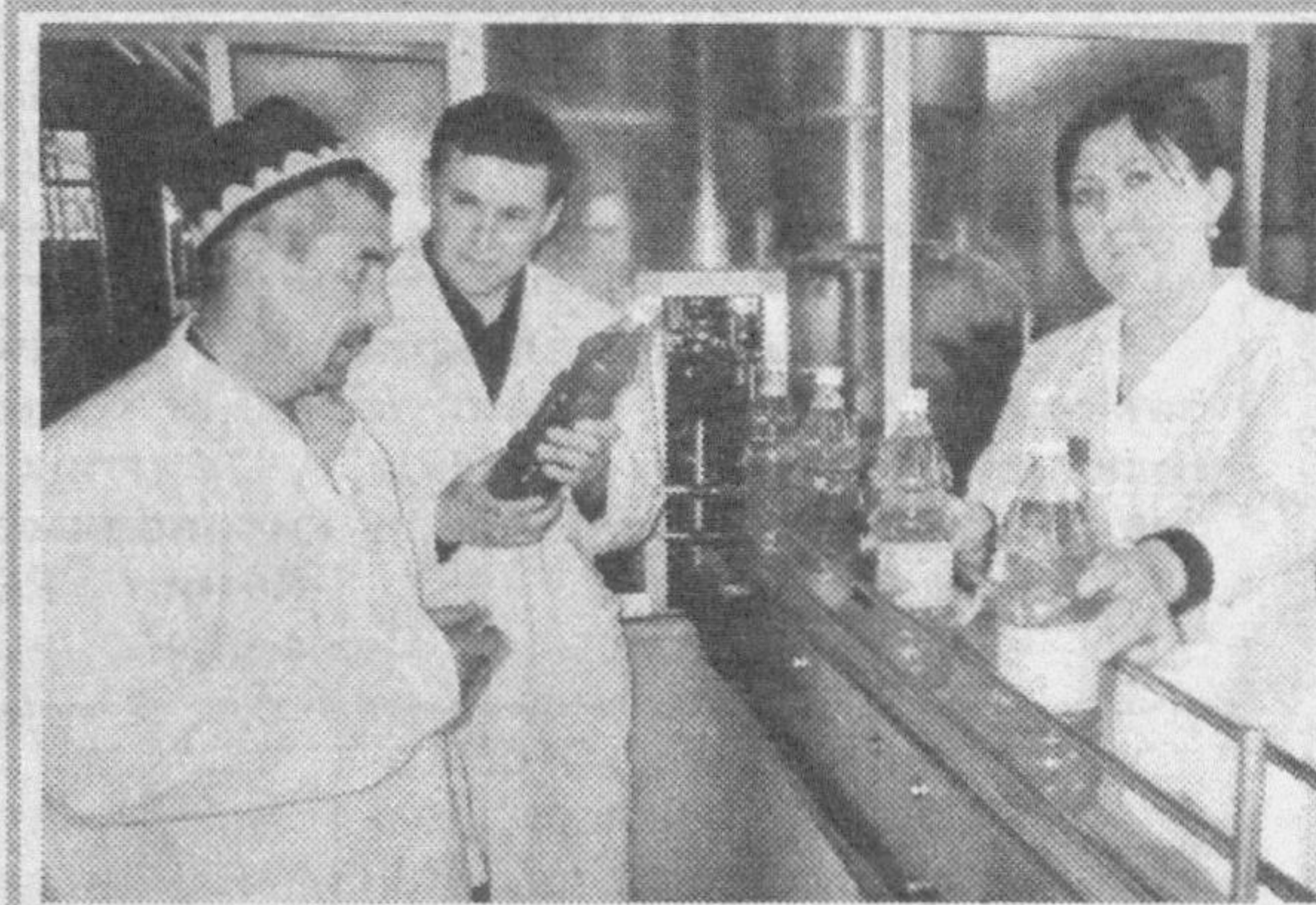
Истиқлол имкониятларимиз булогини тоширди. Бугунги кунда қайси бир туманга, қишлоққа борманг, касаначилик, кичик бизнес ва тадбиркорлик авж олаётганининг гувоҳи бўласиз. Жумладан, Чуст, Косонсой, Чортоқ ва Тўрақўрғон туманларида тикувчилик, дўппичилик соҳаларида ҳамда кондитер маҳсулотларини ишлаб чиқаришда касаначилик ўзини оқлаяпти.

Шунингдек, хорижий мамлакатлар билан ҳамкорлик натижалари ҳам кўнгилли бўлаётир. Масалан, Поп туманидаги Ўзбекистон — Буюк Британия «Оқ олтин» қўшма корхонасида тайёрланаётган маҳсулотлар харидоргир бўлиб, чет давлатларга муваффақиятли экспорт қилинмоқда. Бугунги кунда тармоққа қарашли шундай корхоналар сони 264 тага етди. Уларда меҳ-

нат қилаётган касаба уюшма аъзолари эса 31 минг 133 нафардан ошди.

Амалдаги йилнинг Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили деб эълон қилиниши муносабати билан 2008-2010 йиллар учун тузилган тармок, ҳудудий келишувларга ҳамда жамоа шартномаларига қўшимча тадбирлар киритилди ва уларнинг бажарилиши қатъий назоратга олинди.

Зокиржон Тўраев,
Савдо, матлубот кооперацияси
ходимлари ва тадбиркорлар касаба
уюшмаси вилоят кенгаши раиси

■ Лойиҳага асосан

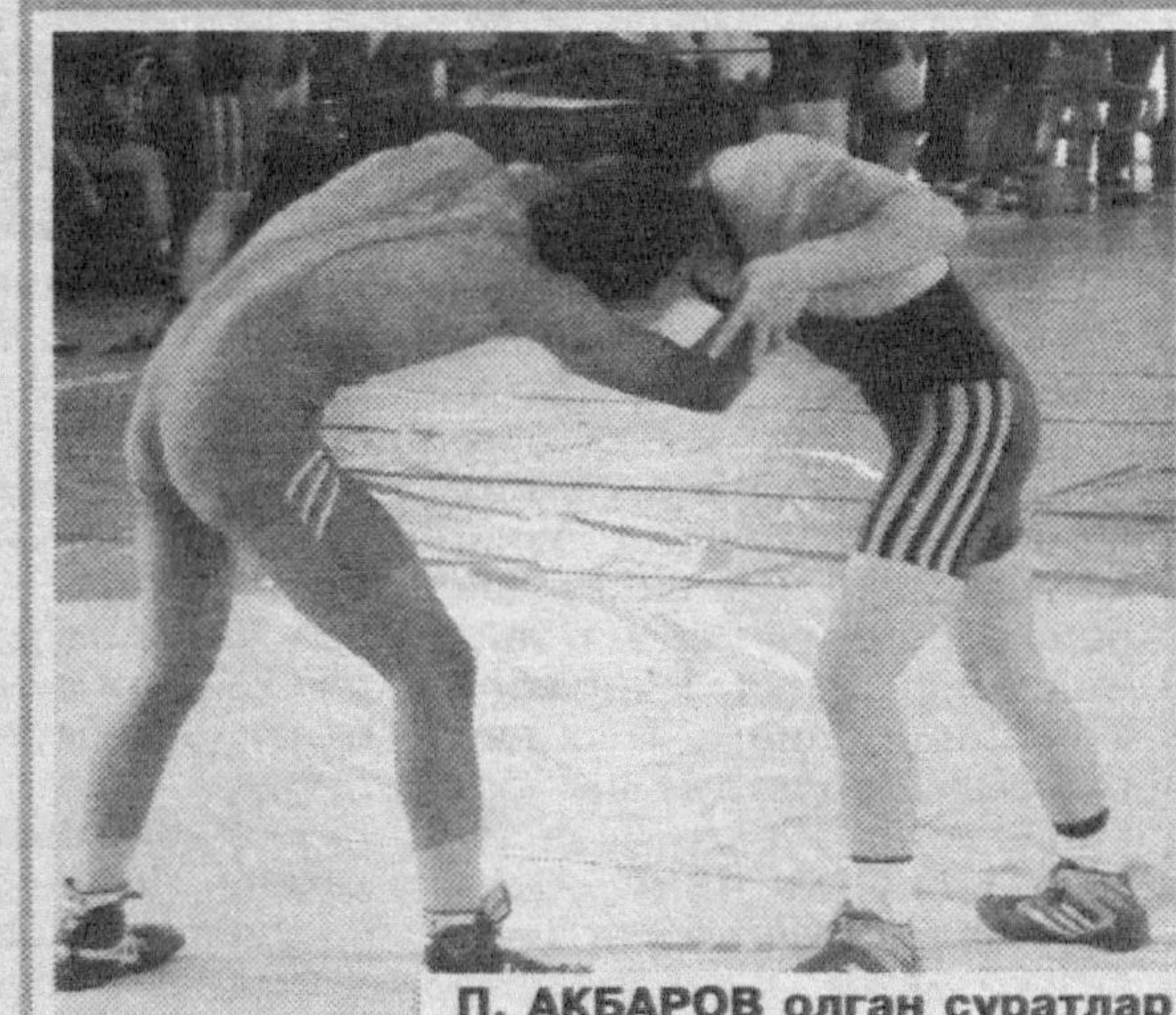
Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 2 ноябрдаги қарорига асосан 2005 йилнинг январ ойидан бошлаб вилоятда «Саломатлик-2» ва «Аёллар ва болалар саломатлигини мустаҳкамлаш» лойиҳалари амалга ошириляпти. Ушбу лойиҳа қишлоқ жойларида тиббий хизмат бўғинини юксалтириш ҳамда оналик ва болаликни муҳофаза қилиш тизимини такомиллаштириш, туғруққа кўмаклашувчи муассасаларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашдан иборатдир.

Тиббий шоҳобчалар жиҳозланмоқда

Шунга кўра, 2006 йилда мавжуд қишлоқ врачлик пунктларига 28 тур, 2007 йилда эса 14 турдаги тиббий жиҳоз ва ноёб ускуналар олиб келинди. Туман Марказий шифохоналарида ташкил этилган патронаж ҳамшираларини тайёрлаш ўқув хоналари учун телевизор ва бошқа жиҳозлар сотиб олинди. Ўтган йилдан бошлаб жами 14 та туғруқ комплекс ва бўлимлари ҳам жиҳозланмоқда. 9 та тумандаги КВПларга тиббий хизмат учун санитар автомашиналари тарқатилди.

Вилоятдаги барча пуллик хизмат кўрсатувчи шифохоналарда аҳолининг ҳимояга муҳтож, кам таъминланган қатлами учун алоҳида ўринлар ажратилган ва уларга белгиланган тартибда (ордерлар асосида) бепул хизмат кўрсатилаётир. Шундай беморлардан 6516 нафарига даволаниш учун имтиёзли йўлланмалар берилди. Амалга оширилган тадбирлар қишлоқ аҳолиси саломатлигини мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда.

Рустамжон РАҲМАТУЛЛАЕВ,
Соғлиқни сақлаш ходимлари касаба
уюшмаси Наманган вилоят
кенгаши раиси

П. АҚБАРОВ олган суратлар

■ Спорт

Наманган «Спорт энг ривожланган вилоят» деган шарафли номни ўзида сақлаб келмоқда. Зеро, қайси бир мактаб, таълим-тарбия муассасаси, ўқув юрти, меҳнат жамоасига борманг, бу соҳага алоҳида эътибор берилганлиги ва спортнинг у ёки бу тури бўйича мусобақалар ўтказилаётганлигининг гувоҳи бўласиз.

Бу сайй-ҳаракатлар изсиз кетмаётгани, айниқса, қувонарли. Масалан, ўтган йили Самарқанд шаҳрида ўтказилган чим устида хоккей бўйича Ўзбекистон биринчилигида вилоят терма жамоаси фахрли 1-ўринни қўлга киритди. Тўлашбой Дониёров Қуролли Кучлар ўртасида Жаҳон чемпиони унвонига сазовор бўлди. Вилоят от спорти мактаби тарбияланувчиси Умид Комилов Остона шаҳридаги Жаҳон кубоги 3-босқичида 1-ўринни эгаллади ва 2009 йил ўтадиган Жаҳон чемпионатида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритди.

Африка қитъасидаги Того давлатининг Ломе шаҳрида ўтган жаҳон чемпионатида дунёнинг 50 дан ортиқ давлатидан 500

нафардан зиёд талабгор иштирок этди. Белбоғли кураш спорти бўйича қатнашган Ўзбекистон миллий терма жамоасининг 10 нафар аъзо-

Зўрлар беллашувда синалади

сидан 4 нафари Намангандан бўлиб, жумладан, 73 кг. вазнда Рустамжон Умаров олтин медал соҳиби бўлди ва 3 карра Жаҳон чемпиони деган шарафли номни қўлга киритди. 66 кг. вазнда Жаҳонгир Абдулҳаев, оғир вазнда Шухратжон Бозоров кумуш, 58 кг. вазн то-

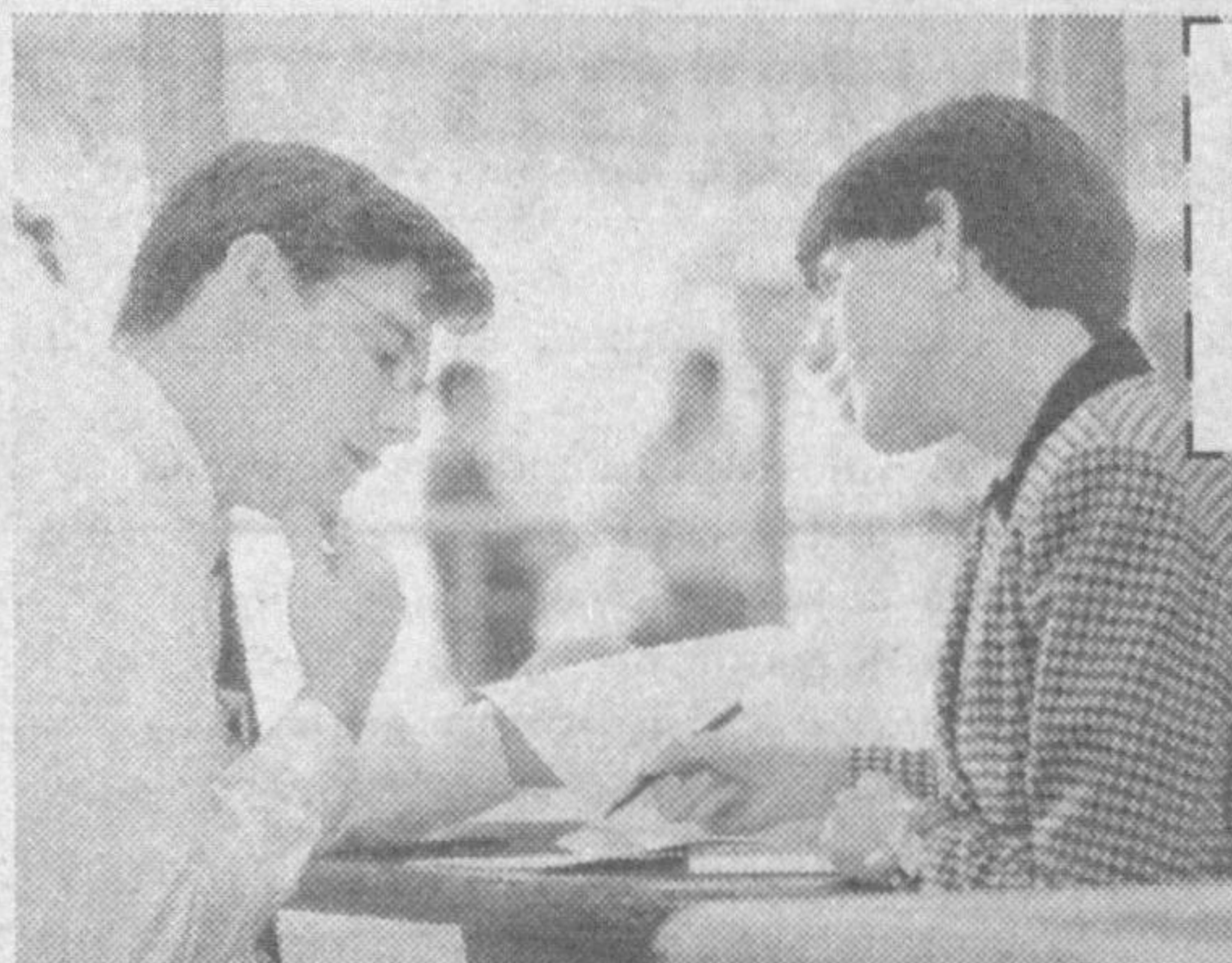
ифасида Ўғилой Латипова бронза медалларини қўлга киритди. Тошкентда таэквандо ITFда Жаҳон чемпионатида наманганлик Равшан Сатторов, Малайзияда каратэ бўйича ўтказилган Осиё чемпионатида эса Дилфуза Акбарова фаол иштирок этиб, кумуш медалли бўлишди.

Шунингдек, Қозоғистон Республикасининг Тараз шаҳридаги каратэ халқаро турнирида вилоятимиз спортчилари ўзларини кўрсатди ва 2 та кумуш, 3 та бронза медални қўлга киритишди. 2008 йил Москвадаги белбоғли кураш мусобақасида Убайдулло Улуғхонов ва Гулҳумор Қаюмова 3-ўрин ва кумуш медал билан тақдирланди.

Шокиржон ҚОРАБОЕВ,
Вилоят ҳокимлигининг
маданият ва спорт ишлари
бошқармаси бошлиғи

Қўшсаҳифани «Ishonch» мухбирлари Обиджон
ЖУМАНАЗАРОВ ва Шарофат НОРҚУЛОВА тайёрлади

Сўраган эдингиз...

Мен бош ҳисобчидан ойлик маоши ва бошқа маълумотларни сўрасам, «булар корхонанинг ички сири», деб жавоб қайтарди. Шу тўғрими?

Т.САРИБОЕВ,
Жиззах вилояти

Йўқ. Ўзбекистон Республикасининг «Ахборот эркинлиги» принциплари ва кафолатлари тўғрисидаги Қонуннинг 4-моддасига

фойдаланиш ва уни сақлаш ҳуқуқига эга.

Ахборот олиш фақат қонунга мувофиқ ҳамда инсон ҳуқуқ ва эркинликлари, конституци-

явий тузум асослари, жамиятнинг ахлоқий қадриятлари, мамлакатнинг маънавий, маданий ва илмий салоҳиятини муҳофаза қилиш, хавфсизлигини таъминлаш мақсадида чекланиши мумкин.

Ойлик маошининг ўз вақтида олмаётганлигининг ҳақида қасаба уюшмалари, юқори турувчи ёки ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идораларга мурожаат қилишининг мумкин.

Агар битирувчи бакалаврият босқичини давлат гранти асосида, магистратурани тўлов-контракт асосида ўқиб битирса, уч йиллик мажбурий ишлаб бериши бекор қилинади?

Комил ЎРОҚОВ,
Самарқанд вилояти

Йўқ. Олий таълим муассасаларини давлат грантлари асосида бакалавриятни тамомлаган битирувчилар магистратурага тўлов-контракт асосида ўқишга қабул қилинган тақдирда, камида уч йил ишлаб бериш мажбурияти магистратурани тугатгандан сўнг амалга оширилади.

Шунингдек, битирувчи олий таълим муассасаларининг бакалаврияти ва магистратурасида давлат грантлари асосида ўқиган тақдирда, унинг ишлаб бериш мажбурияти камида уч йил деб ҳисобланади.

Олий таълим муассасаларини тўлов-контракт асосида бакалавриятни тамомлаган битирувчилар магистратурага давлат грантлари асосида ўқишга қабул қилинган тақдирда камида уч йил ишлаб бериш мажбурияти магистратурани яқунлагандан сўнг амалга оширилади.

Мен абоненти ҳисобланган мобил алоқа хизмати компанияси шахсий маълумотларимни учинчи кишига беришга ҳақлими? Шундай ҳолат юз берган тақдирда қандай йўл тутишим мумкин? Иккинчидан, қандай шароитда вужудга келган носозлик учун оператор жавобгар ҳисобланади?

Бахтиёр МАМАЖОНОВ,
Наманган вилояти

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида 2009 йил 6 февралда 1900-сон билан рўйхатга олинган Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги бош директорининг 2009 йил 4 январдаги 2-сон буйруғи билан тасдиқланган «Мобил алоқа хизматларини кўрсатиш қоидалари»га биноан оператор шартномани бажариш туфайли унга ошкор бўлган абонент тўғрисидаги маълумотларни, абонентнинг розилигисиз учинчи шахсларга бериши ёки тарқатишга ҳақли эмас, қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

Оператор тузилган шартнома бўйича ўз мажбуриятларини бажармаганлиги ёки керакли даражада бажармаганлиги учун қуйидаги ҳолатларда абонент олдида жавобгардир:

- а) мобил алоқа тармоғидан фойдалана олишни таъминлаш муддатларининг бузилиши;
- б) шартномада белгиланган мобил алоқа хизматларини кўрсатиш муддатларининг бузилиши;
- в) шартномада кўрсатилган ва абонент томонидан талаб қилинган мобил алоқа хизматларининг барча турларини кўрсатмаганлиги;
- г) мобил алоқа хизматларини сифатсиз кўрсатиш;
- д) мобил алоқа хизматларини кўрсатиш билан боғлиқ ахборотни тақдим этилмаганлиги, тўлиқ тақдим этилмаганлиги ёки кечиктириб тақдим этилганлиги;
- е) шартномани бажариш натижасида операторга маълум бўлган абонент тўғрисидаги маълумотларнинг тарқалишини чеклаш тўғрисидаги талабларнинг бузилиши.

Оператор қонун ҳужжатларида кўзда тутилган бошқа ҳолатларда ҳам жавобгардир.

Агар мажбуриятларнинг бажарилмаганлиги ёнгиб бўлмайдиган қўч натижаси бўлса ёки абонентнинг айби билан юз берган бўлса, оператор абонент олдида жавобгарликка эга эмас.

Ёшим 74 да. Турмуш ўртоғим иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси эди. Яқинда 84 ёшда вафот этди. Боқувчисини йўқотган шахс сифатида пенсия ҳамда компенсация тўловини олишга ҳақлиманми?

София РАҲИМОВА, Фарғона вилояти

Ўзбекистон Республикаси «Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги Қонуни 47-моддасига кўра, боқувчисини йўқотганлик пенсияси — пенсия олиш ҳуқуқи пайдо бўлган кундан бошлаб, лекин пенсия тайинланиши учун мурожаат этишдан олдинги 6 ойдан ошмаган муддатдан эътиборан тайинланади. Пенсия ушбу Қонуннинг 19-моддасига мувофиқ марҳумнинг оила аъзоси меҳнатга қобилиятсиз деб ҳисобланган бутун давр

учун, оиланинг: эркаклар-60 ёшга, аёллар-55 ёшга тўлган аъзолари учун эса-умрбод тайинланади.

Бир пенсиядан бошқасига ўтказиш пенсионер тегишли ариза ва барча зарур ҳужжатлар билан мурожаат этган ойдан кейинги ойнинг биринчи кунидан эътиборан амалга оширилади.

«Уй-жой-коммунал хизматлар ҳақини тўлаш бўйича компенсация пул тўловларининг механизми тўғрисида»ги Низомга кўра, қуйидагилар энг кам иш

ҳақининг 45 фоизи миқдориди ойлик компенсация пул тўловлари олувчилар сафига киритилади:

— ўзгалар қарамоғига муҳтож бўлган ёлғиз пенсионерлар, шу жумладан ногиронлар ҳам;

— 1941-1945 йиллардаги иккинчи жаҳон уруши ногиронлари, қатнашчилари ва уларга тенглаштирилган шахслар, ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг оилалари ва 1941-1945 йиллардаги иккинчи жаҳон уруши вафот этган ногиронларининг хотинлари.

Фермер хўжаликлари учун бериладиган ер участкалари ҳамда уларни бериш тартиби тўғрисида маълумот берсангиз.

Ботирхон УСМОНОВ,
Наманган вилояти

«Фермер хўжалиги тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг янги таҳрирдаги Қонуни 10-моддасида фермер хўжаликлари юритиш учун бериладиган ер участкала-

рига қуйидагилар киритилади:

захира ерлар;

юридик ва жисмоний шахсларга берилмаган, қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ерлар;

қайта ташкил этилаётган ва тугатилаётган қишлоқ хўжалиги кооперативларининг (ширкат хўжаликларининг) ҳамда бошқа қишлоқ хўжалиги корхоналари, муассасалари ва ташкилотларининг ер участкалари;

қишлоқ хўжалиги кооперативларининг (ширкат хўжаликларининг) ҳамда бошқа қишлоқ хўжалиги корхоналари, муассасалари ва ташкилотларининг ер участкалари.

Илмий-тадқиқот муассасалари, олий ўқув юрлари, академик лицейлар, касб-хунар коллежлари ва умумтаълим мактабларининг ерлари, шунингдек, сув фонди ерлари фермер хўжаликларида берилиши мумкин эмас.

Ўзбекистон Республикасининг Давлат чегараси, катта ва кичик дарёлар, сув ҳавзалари бўйлаб жойлашган ер участкалари фермер хўжалиги юритиш учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда берилади. Ўзбекистон Республикасининг Давлат чегараси бўйлаб беш юз метрли минтақада фаолияти ҳайвонларни (чорва моллар, паррандалар, мўйнали ва бошқа ҳайвонларни, балиқлар, асалариларни, ҳайвонот боғлари ҳамда виварийларнинг ҳайвонларини ва бошқа жониворларни) кўпайтириш, ўтлатиш ва боқиш билан боғлиқ бўлган чорвачилик, паррандачилик ҳамда бошқа йўналишдаги фермер хўжаликларида ер участкалари бериш тақиқланади.

Фермер хўжаликлари юритиш учун ер участкалари бериш тартиби мазкур қонуннинг 11-моддасига кўра, фермер хўжаликлари юритиш учун ер участкалари танлов асосида ижарага эллик йилгача бўлган, лекин ўттиз йилдан кам бўлмаган муддатга берилади.

Фермер хўжалиги юритиш учун ер участкасини олишда фермер хўжалиги ташкил этилаётган жойда яшовчи шахслар устун ҳуқуқдан фойдаланадилар.

Захира ерлардан ёки юридик ва жисмоний шахсларга берилмаган, қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ерлардан ер участкалари бериш (реализация қилиш) масалаларини кўриб чиқувчи туман комиссияси ўтказган танлов яқунларига кўра туман ҳокимининг қарорига асосан берилади.

Қайта ташкил этилаётган ва тугатилаётган қишлоқ хўжалиги кооперативларининг (ширкат хўжаликларининг) ҳамда бошқа қишлоқ хўжалиги корхоналари, муассасалари ва ташкилотларининг ер участкалари махсус ташкил этилган комиссия ўтказган танлов яқунларига кўра туман ҳокимининг қарорига асосан берилади.

Қишлоқ хўжалиги кооперативларининг (ширкат хўжаликларининг) ҳамда бошқа қишлоқ хўжалиги корхоналари, муассасалари ва ташкилотларининг ер участкалари мазкур кооперативнинг (ширкат хўжалигининг) ёки корхона, муассаса, ташкилотнинг аъзоларига (ҳодимларига) фермер хўжалиги юритиш учун қишлоқ хўжалиги кооперативининг (ширкат хўжалигининг) умумий йиғилиши томонидан, бошқа қишлоқ хўжалиги корхонаси, муассасаси ва ташкилотининг ваколатли органи томонидан ўтказилган танлов яқунларига кўра туман ҳокимининг қарорига асосан берилиши мумкин.

Туман ҳокимининг фермер хўжалиги юритиш учун ер участкаси бериш тўғрисидаги қарори вилоят ҳокими бошчилигида қиладиган ер участкалари бериш (реализация қилиш) масалаларини кўриб чиқувчи вилоят комиссияси томонидан тасдиқланганидан кейин қўчга киради.

Қишлоқ хўжалиги кооперативининг (ширкат хўжалигининг) умумий йиғилиши ҳамда бошқа қишлоқ хўжалиги корхонаси, муассасаси ва ташкилотининг ваколатли органи фермер хўжаликларида берилиши лозим бўлган ер участкаларини ижарачини аниқламаган ҳолда белгилаши мумкин. Бундай ҳолда фермер хўжалигига ер участкаси ушбу модданин учинчи қисмида назарда тутилган тартибда берилади.

Ер участкасини ижарага олиш шартномаси фермер хўжалигининг бошлиғи ва туман ҳокими томонидан имзоланади.

Қишлоқ хўжалиги кооперативи (ширкат хўжалиги) умумий йиғилишининг, бошқа қишлоқ хўжалиги корхонаси, муассасаси ва ташкилоти ваколатли органининг ҳамда туман ҳокимининг ер участкаси беришни рад этиш тўғрисидаги қарорлари устидан, шунингдек, ер участкалари бериш (реализация қилиш) масалаларини кўриб чиқувчи вилоят комиссиясининг туман ҳокимининг қарорини тасдиқлашни рад этиш тўғрисидаги қарори устидан судга ёки бўйсунув тартибда юқори турувчи органга, мансабдор шахсга шикоят қилиш мумкин.

Фермер хўжалиги юритиш учун ер участкалари олган ва қишлоқ аҳоли пунктида турар жойи бўлган шахсларнинг томоғқа ер участкаси сақланиб қолади.

Фермер хўжалигининг ер участкаси чегаралари натурада (жойнинг ўзида) ер тузиш хизмати органлари томонидан маҳаллий бюджет маблағлари ҳисобидан белгиланади.

Ўзбекистон темирйўлчилари ва транспорт қурувчилари касаба уюшмасининг Марказий Кенгаши

Ўзбекистон темирйўлчилари ва барча касаба уюшма фаоллари ҳамда юртдошларимизни нафосат, гўзаллик, янгиланиш айёми — Наврўзи олам билан муборакбод этади.

Ўлкамизга ташриф буюрган кўкламнинг қутлуғ қадамлари ҳар бир оилага қувонч, дастурхонимизга тўкинлик, юртимизга фаровонлик олиб келаверсин!

Ҳамкасбларимизни баҳорий кайфият ҳеч қачон тарк этмасин!

Байрам муборак, азиз юртдошлар!

Хаммасини соч-соқол олдиригани келган кадрдони Абдурахим монтер кўзгаб кетди.

— Уста, кўлингиз гул-да, бир зумда одамни онадан қайта туғилгандек қип қўясиз-а, — деди олдинга мактаниб. Сўнг дераза тарафни кўрсатиб гапни улади. — Мана, баҳор яқинлашиб борлиққа яхшилик туси уриб қолди, қараб кўз қувонади. Сиз эса шундай ажойиб фаслда туғилгансиз, ҳадемай қирққа кирасиз. Аммо кўрганлар йигирма бешда деб ўйлашди. Феъли кенг, кулагон одам қаримаскан-да. Энди бу йил даврани кенгрок оласиз... қирқ ёш-а қирқ ёш... қирчиллама йигит ёши...

Монтернинг гапи устанинг кўнглига гулгула солди. У кетгач пастакки дўкони негадир торлик қилиб қолди, ҳадеганда ташқарига чиқиси келаваради. Олдинга андишага борди... ҳали кунлар тузук-қуруқ исимаган, миждо-лар нозик бўлади. Лекин кўнгил қурғур талпинаверди. Охири бир курсини кўтариб чиқиб ариқ бўйидаги тол соясига қўйди, бошқасига асбобларини солиб юрадиган эски жомадончани келтирди. Нима, тор дўконда ҳалда-ҳал деразага тикилиб, димкиб ўтирадим? Кўчада ишласа, уни отаси уришарми? Абдурахим зап эслатди-да. Аммо шундоқ ҳам бари кўнгилда бор гаплар эди... баҳорга интиқлиги-ю, туғилган кун баҳона ёру биродарларини жамлаб гурунглашиш нияти ҳам... Бироқ айна шу баҳорда қирққа кириши ҳаёлидан кўтарилган экан. Қирқ ёш, қирчиллама йигит ёши... Ҳа, у ҳали йигитлардек бардам, чаққон, бақувват...

Оқшом Абдурахим монтер яна келди. Бу маҳал дўконда устанинг ичакузар аскияларига ишқибоз, хангоматалаб уч-тўрт жўралари бор эди. Устанинг қўли бўшади-ю дўкон бурчагидаги тахта сўрига жам бўлишиб «дурак» ўйнай бошлашди. Абдурахим монтер тагин боғидек ёқимли гаплар қилиб, кўнглини кўтариб ҳазилга куч бериб ўтирди. Бошқалар ҳам унга қўшилди. Аммо улар кутгандек бугун уста ҳазилларга кескин-кескин жавоблар қилмади. Гапга чечан, ҳар қандай сўзамолни даканг хўроздек бир чўқишда қочирадиган, сал гапга тиззасига урганча «ваҳ-ваҳ-а»-лаб куладиган одамнинг бирдан сипо тортишидан ҳамма ҳайрон бўлди. Уста на юракдан чиқариб кулар, на ўзи бир оғиз кулгили гап айтарди. Карта ўйинининг пири бўлатуриб кетма-кет ютқазарди. Жўралари охири сабабини сўрашди.

— Баҳор-да, баҳор! Сезмаяпсизларми?... — деди-ю, даврандан четлаб дераза олдига бориб, ташқарига тикилиб олди. Барибир ҳеч ким ҳеч нарса тушунмади.

Эртасига уста барвақт уйғонди. Ҳовлидаги дарахларга тикилиб узоқ айланиб юрди. Толлар ҳам, дароз миззатераклар ҳам, бепоён осмон ҳам кўм-кўк эди. Шу пайт тоғ ортидан охиста қуёш мўралади. У

ҳам гўё кўкламга маҳлиё бўлиб чиқаётгандек туюлди унга. Қушларнинг бутқалардаги тонги чуғур-чуғурларию, нозик-нихол капалакларнинг учишларига кўзига сеҳрли кўриниб кетди. Баҳорнинг бу гўзал манзаралари эрталабданоқ кўзларига кўниб, кўнглига кириб олди. Чойни ҳам паришонхотирлик билан ичди. Дўконга чиққач, қўли ишга бормади. Ҳадеб деразадан ташқарига қарагиси келар, эшик очилса хурсанд бўлиб, ёпилганда қовоғи осилар, нималардир

хор ҳукмрон эди.

Эртаси кишлоқда галати гаплар кезиб қолди:

— Уста жинни-пинни бўлганга ўхшайди, кеча кўни билан болаларга қўшилиб варрак ўйнабди. Уй-жойли одам-а. Эсиз...

— Бу ҳам майли, кўча чангитиб ҳаллослаганча тўп тепиб юрганига ўласанми?

— Нимасини айтасиз оқшом дўконига келган етти миждонинг бештасини ярадор қилиб жўнатибди. Яхшиямки қолганлар қочиб қопти. Ҳадеб кулармиш... Баҳор,

Баҳор

Кўнларига

— Хикоя —

унга тинчлик бермасди...

Барибир, тушгача ишлашга ҳам сабри чидамади. Тоқайгача ёғинасида чирой очиб турган баҳорга томошабин бўлсин! Шартта дўконни қулфлаб, ҳовлига ўтди. Ўғлини мактабдан қайтишига ҳам тоқат қилмай, унинг чала қолган варрагини тузата бошлади. Буни кўриб хотини тил учида пичинг қилди.

— Ўлақолсин, кап-катта одам, қирққа кирганда айнашини...

Уста бу гапни эшитмаганга олди.

— Сен ўзи менга текканда ўн олтидаминг ёки ўн еттида? — деб гапни чалғитиб, хотинига ўтли бир қараш қилди.

— Талмовсираманг, — деди хотини ерга тикилганча мулоим жилмайлди.

— Бор, уйдан ўнинчи ғалтакни опчиқ.

— Э, сизни қарангу ёш бола бўлиб... — Барибир хотини зингиллаб кириб ғалтакни олиб чиқиб берди. Уста варракка ўнинчи қора ғалтак ипни улади-да, катта кўчага чиқиб учирди. Бирпасда атрофини болалар қуршаб олди. Кўча зумда уста ва унга қўшилиб чопиб юрган болаларнинг овозига тўлиб кетди. Варрак ҳар шох ташлаганда эса қийқириқлар оламни бузай дерди.

Уста шу кўни бир тўп болалар қуршовида борлиқни унутганча кечгача чопиб юрди. У ўзини гўё шўх-шадод, беташвиш болалигига қайтгандек сезарди. Соч-соқолини олдиригани келганлар эса дўкон олдида кута-кута ноилож қайтиб кетишди.

Кун бўйи варрак кетидан юргани етмагандек кечроқ кўчада маҳалла болаларининг тўп тепишини бир оз томоша қилди, сўнг чидолмай ўйинга қўшилди. Қоронғи киргунча тўп ортидан маза қилиб чопқиллади, дарвозага тўп кирганда ҳаммадан кўп қувонди.

Кеч кирди. Дўконга бирин-кетин ҳамқишлоқлари кела бошлади. Булар орасида боя келган ва устанинг ўйинқароқлигини кўриб ҳақли чиқиб қайтиб кетган миждо-лар ҳам бор эди. Улар устага варрак-у, тўп ҳақида пичинг қилишар, бу билан ўзларича устани боплаб чимдиб олдим, деб ўйлашиб сал хумордан чиққандек бўлишар, бироқ уста кинояларга парво қилмай, ҳамма гапни кулгига олганча уларга чала-чулла жавоб беради, ҳаёлида эса ҳамон жонланган болалик хотиралари, кўм-кўк ба-

Кўклам қишлоқдан бошланади

ҳаммаёқ кўм-кўк деб барчага бир гапни айтариш...

— Ё тавба, ростдан ақли жойида эмас, шекилли...

— Дўхтирга кўрсатса бўлармиди? Ҳар ҳолда кўпчиликнинг иши тушадиган одам. Тагин бирор нарса бўлиб, бирортани...

— Инс-жинс текканми дейман, ҳеч бўлмаса би-и-р ўқитворилгандайди...

Энди дўкондан ҳам одамларнинг қадами узилди. Фақат устанинг табиятини билладиган Абдурахим монтер ва унга ўхшаш яқин ёру дўстларига келарди, холос. Уларнинг ҳам кўпчилиги соч-соқолини қаерлардир олдириб, бу ерга қуруқ суҳбат учунгина ёки қартавозликка бош суқарди. Шу ойда ойлик режасининг ярми

базўр бажарилди. Маиший хизмат кўрсатиш комбинати директори мажлисда ҳар доим оғзидан қўймай мактайдиган устанинг бу ишидан аввалига ҳайрон бўлиб унга узоқ тикилди, кейин юзларидидаги ҳайронлиқни қувиб дўк қилди, қизишиб кетиб бақирганча ой охирида берилладиган мукофот пулидан ҳам маҳрум қилиб юборди.

Ҳар гал райондаги йиғиндан оғзининг таноби қочиб бир халта майда-чуйда кўтарганча дарвозаданоқ бақириб-чақириб келадиган уста бу сафар йўнилган таёқдек сўппайиб, қуруқ кириб келди. Гап-сўзсиз уйга кириб, бармоқ тишлаганча хомуш тортиб, касал одамдек чўзилиб ётиб олди. Эрининг йўлини пойлаб тушда ҳам

қозон осмай ўтирган хотини рўзгор камчиликларидан нолиб мингиллаганча ҳовлига чиқиб кетди.

Ўғли «футбол тўпи олиб келмабсиз», деб қовоқ солди. Қизчаси айтиб юборган дафтарнинг жанжалини бошлади. Уста даст кўтарилиб ҳовлига чикди, хотинига ёвқараш қилди, ўғлининг минг илтижо билан ялинганига ҳам қарамай варракни парчалаб тандирга тикди-да, ёқиб юборди. Толдан «попук соч» қилиб беринг деювчи қизларини уришди. Дўкон олдида ўралашиб юрган болаларни сўкиб-сўкиб ҳайдаб солди.

Теварақда эса... ҳамон Кўклам кезиб юрарди...

Адҳам ДАМИН

Шерзод АБДУСАМАДОВ
СОҒИНГАНИМ
ТУПРОҚ КЎЧАЛАР

Туйғуларнинг ажиб оҳанги

Умр қарама-қаршилик устига қурилган. Аслида ҳам у ҳаловатни излаш, исташ ва ИЗТИРОБ билан тотлидир. Ана шу ўзига хос лаҳзаларни таҳлил этишга маҳкум этилган кўнгилда исёнлар етилади. Натижада... оқ қозоннинг «қул»ига айланувчи яна бир шоир туғилади.

Осмон ўзгарувчан бутуллари ва қуёши, замин тақорланмас табияти, қутилмаган жилвалари ва инсон ҳамон тадқиқ этилаётган руҳий дунёси билан ўзгача. Ушбу ўзгачалик яшашга мазмун, вужудга руҳ, кўнглига тил бахш этади.

Тахририятимизнинг ёш вакилларида бири Шерзод Абдусаматовнинг «Соғинганим тупроқ кўчалар» номли ilk тўпламида муҳаббат ва ҳижрон ўртасидаги кўклам нафасини, эзгулик излаётган самимий қалбни, ишонч кemasида поёнсиз уммон узра манзил сари дадил одимлаётган руҳни кўргандек бўласиз. Барининг асоси эса битта — СОҒИНЧ!

Севманг... вужудимда уйғонса-да рашиқ,

Сизга ортиқчадир ўзга ғам, сездим.

Менга ачинмангиз, қулманг устимдан

Фақат кечирсангиз: Мен сизни сездим!...

...Севманг... мен ўзимни ким деб ўйладим,

Қаерга бержитай аламларимни?...

Азизам, шу шеърни битганим заҳот,

Синдириб ташлайман қаламларимни.

Қарангки, ошиқ ўз муҳаббати туфайли ёр(и)нинг азият чекишини истамайди. Ҳатто изҳори учун жавоб ҳам талаб қилмайди. Аммо ҳижрон ошиқ қалбидаги исёнларни шу даражада жунбушга келтирганки, аламларини беихтиёр қозонга тўқади. Бу «гуноҳ»и учун шо-

ирликдан воз кечишга, яъни қаламни синдириб ташлашга ҳам рози. Дарҳақиқат, таъмасизлик устига қурилган муҳаббат қасрида инсон ҳижрон воситасида ҳақиқий висол таъмини тотиш бахтига лойиқ. Нима бўлганда ҳам, ошиқ ишқ васлидан умидвор...

Қанийди,

Муҳаббат, муҳаббат бўлса,

Юракда бир умр қолса гул мисол.

Ошиқлар қулгуси дунёни тутса,

Саодат дегани шудир, эҳтимол...

Одам кимларгадир суяниб яшайди: кимларгадир кераклигини ҳис қилсагина келажакка интилади. Шу маънода шоир дўст образи орқали ўзига сирдош, ҳамфикр излайди. Аммо бир кам дунё деганларидек, иккиозламачилар учраб туриши, ўзини дўст тутган кас аслида сохта бўлиб чиқиши инсон руҳиятига жуда қаттиқ таъсир этади. Шундай бўлса-да, ижод ҳамisha эзгуликка йўналтирилганлиги, одамларга ишонч бахш эта олиши билан қадрлидир:

Онажон, бир кўни бўламан бахтли,

Дўстлар ҳам топарман қилгулик ҳавас,

Севгилими бўлади Шириндек аҳдлик,

Мени ҳеч ким бахтдан айро этолмас.

Айни баҳор чоғи гулбарглари туйғуга, шабнамни кўнглига менгаш, умуман, қандай образда бўлмасин кечинмаларни соф ва самимий ифода-лай олиш шоирнинг энг катта ютуғидир.

Ўзбекистон халқ шоири Иқбол Мирзониинг «Юртта шоирлар, қўлаб шоирлар керак. Шулар қаторида Шерзод ҳам элнинг юкини кўтаради, гурурини кўтаради...» дея билдирган ишончини оқлаш йўлида ушбу ilk тўплам ижодкор дўсти-миз учун қанот вазифасини ўтаса, ажаб эмас.

Акмал ТОШЕВ

1. «Соғинганим тупроқ кўчалар» Шерзод Абдусаматов. Алишер Навоий номидаги кутубхона нашриёти, 2009 йил.

Муштарий фикр билдиради

Имконият бор, ХОҲИШ-ЧИ?

Навоий вилоятидан Нуротага боришдаги довонда ўтган асрнинг 20-30 йилларида пасайтирилиб йўл очилган. 80 йилдирки аҳоли ундан фойдаланиб келади.

Ҳозирги замон йўлсозлик техникаси уни яна 10-15 метр қуйроққа тушириш имкониятига эга. Бу фикр бекорга айтілган йўқ. Чунки ҳар йили шу йўлдан ўтаётиб кўплаб автомашиналар ҳалокатга учраётди. Бундан давлат ва фуқаролар кўраётган зарарни тасаввур қилиш қийин эмас. Энди тарозига солиб кўрайлик. Автоҳалокатга учраётган битта автомашинанинг ременти учун ўртача бир миллион сўм маблағ сарфланди, дейлик. Бу йил давомида ҳалокатга учраётган юзта автомашинани таъмирлаш учун юз миллион сўм ҳавога совуриляпти, дегани эмасми? Ҳар бир автоуловда 4 тадан фуқаро бўлиб, уларнинг 2 таси шикастланиб касалхонада даволанган тақдирда ҳам ҳар бирига камида уч юз минг сўмдан жами 60 миллион сўм харажат қилинади. Қанча-қанча касаллик варақалари тўлдирилишини айтмайсизми?! Булар оддий бир тахминий йиллик ҳисоб-китоблар. Ана энди бу рақамларни ўнга, йигирмага кўпайтириб кўринг-чи? ...

Ушбу довондан ўтиш қийин

бўлганлиги учун Нуротага олиб келинаётган озиқ-овқат маҳсулотлари, кийим-кечаклар ҳам нисбатан қиммат.

Эътиборингизни йўл билан боғлиқ яна бир масалага қаратамиз. Нурота туманида ишсизлик даражаси анча юқори. Шундай ёнгинамизда жойлашган Навоий вилояти марказида ёшларимиз учун бемалол иш топиб меҳнат қилиш имкони мавжуд. Аммо шаҳарда ижара ҳақи жуда қиммат. Нурота билан Навоий ораси 64 километрни ташкил этади. Довонни пасайтириб 5-6 та автобус қатнови йўлга қўйилса, нуроталиклар уйдан қатнаб ишлаши учун шароит туғилган, фуқаролар кечқурун оиласи даврасида, болалар тарбияси билан шуғулланишлари мумкин бўларди. Шу тариқа болалар ҳам ота-она бағрида, уларнинг назоратида остида бўлиб, қингир йўлларга кириб кетишининг олди олинарди.

Қаҳҳор РАҲМОНОВ,
Нурота туман касаба
уюшмаларининг
мувофиқлаштирувчи
кенгаши раиси

Ж

иззах шахрининг жануби-ғарбий томонида халқ тилида Такатош деб аталадиган ҳудуд бор. Ойнадай силлиқ тик дараларда аждодларимиз қолдирган ижод маҳсули — расм намуналарини кўриб ҳайратга тушасиз. Қояга тоғ эчкиси — таканинг йирик сурати чизилган. Унинг теграсини тўлдирган ибтидоий одам-

Такатош

лар, буқалар, бизонлар, от, эшак, ит ва бошқа ҳайвонлар ҳамда порлаб турган кўёш рамзлари кишини беихтиёр ҳаёлот уммонига фарқ этади. Такатош қояларини ўтган асрнинг 70 йилларида қадимшунос Кабиров текширган. Қоятош катта ҳажмда бўлиб, мутахассиснинг таъкидлашича, мингдан ошдиқ белгилар мавжуд. Бу суратлар милоддан аввалги 7 асрда чизилгани аниқланган. Ёввойи табиат ўзлигини ҳимоя қилиш учун шароит яратган каби бу жойда энг ноёб ўсимликлар барқ уриб, табиатнинг қанотли ҳукмдорлари — бургутлар, қирғийлар уя қўйиб, бола очадилар.

Расмларга боқиб, ўша даврларда ҳам аждодларимиз табиат байрамларини тантана билан нишонлаганига ишонч ҳосил қиласиз. Табиат одам ва турли ҳайвонлар ўртасига айро солмаслигининг ўзи бир мўъжиза.

...Тошларга чизилган сурат аждодларимиз ўтмишда ҳам ғоят санъатсевар бўлганлигидан далолат беради. Ибтидоий сангтарошнинг нақадар қўнғи ва чидам соҳиби эканлигига тасаннолар айтасиз. Қарангки, ҳатто мозий-

нинг аччиқ шамоллари унга заҳа етказолмаган, маънога тўла чизиклар ўчиб кетмаган. Бугунги кунда юртимиз меъморлари таъмирлаётган осори-атиқалари ўша аждодлар санъатининг сеҳри эмасми?!

...Хаёллар, хаёллар! Нега энди улар териларга ёзиб, чизиб қўя қолинмади, атайлаб қоятошларга битилди?!

Ҳа, аждодларимиз қоятошларни афзал билганликларида буюк сир бор. Чунки бу қоядаги чизиклар абадулабад туради. Бизлар мозийдан мужда эканлигини унутмасак, унга зарар етказмасак бас.

Қоятошларга ўйиб ёзиш яқин ўтмишимизга ҳам хос.

Чизиклар

Ҳар куни йўловчилар ўтадиган Темур дарвозаси қояларида ҳам Мирзо Улуғбек, Абдуллахонларнинг дастхатлари бор. Беихтиёр севимли ёзувчимиз Саид Аҳмаднинг ушбу сўзлари ёдга тушади:

«Бу тоғлардан қилич ўйнатиб Темур, юлдузларга қўл чўзиб Улуғбек, ўйга тўлиб Навоий, ғуссага ботиб Бобур, фарёд чекиб Машраб ўтган эди».

Бу — бахтли ҳаёт осонликча қўлга киритилмаслигига ишора. Бинобарин, унинг қадрига етилган жойдагина толе қоя тошларга ўйиб ёзилган дастхатлар каби авлоддан-авлодга ўтаверади.

Пардабой ТОҶИБОВ

Агросаноат уюшмаси Қибрай туман кенгаши

Халқимизни эзгулик ва нафосат байрами — Наврўзи олам билан мувофакқод этади. Ушбу айём кунларида ҳар бир тиланимиз ижобат бўлсин, хонадонларимиздан фойз-бароқа афимасин!

Қишлоқ ҳўржалти фаолияти билан шуғулланадиган, касаба уюшмасига аъзо бўлмаган кўшма, кўлик ва хусусий корхоналар, фермер ҳўржалтиклари ағросаноат тармоғи касаба уюшмаси билан ижтимоий шерикчилик асосида иш юритишни ҳамда меҳнат жамоамиз аъзоларининг ижтимоий-иқтисодий, ҳуқуқий манфаатларини ҳимоя қилишда ўз ҳамкорлигини ва касаба хизматиини тақдир қилади.

Ағросаноат тармоғи республикамиз ҳудудида жойлашган снхатюҳларда соғломлаштириш, болалар оромюҳларида фарзандларинингизни дам олишида имтиёзли йўлланмалардан фойдаланишинингизни, бепул юридик маслаҳат, ишлар меҳнат муҳофазасини амалия оширишни кафолатлаймиз.

Кадрият

юклайди, кучига куч қўшади. — Йилдан йилга дунё бўйлаб кураш бўйича янги миллий федерациялар сонининг ошаётганини кузатиш мумкин. Бу қувонарли, албатта, Кураш Ватанида эса спорт тури бўйича янги клублар иш бошлаётганини алоҳида таъкидлаш мумкин. Республикамиздаги клублар фаолиятига қисқача тўхталиб ўтсангиз...

— Тўғри таъкидладингиз, кейинги пайтда юртимизда кўплаб профессионал кураш клублари очилдики, бу жуда фойдали. Масалан, Қашқадарё вилояти Чирокчи туманида

Кураш ва Наврўз эгизак

Йўлаб қарасам, ҳар биримиз Наврўзни интиқиб кутарканмиз.

Шоирлар янги шеър ёзса, соҳанда баҳор фаслига ҳамоҳанг дилбар куйлар басталайди. Хонандалар булбул мисоли янгиланиш ва яшариш васфини куйлайди. Полвонлар-чи, уларсиз Наврўз тантаналари оби-тобида қизирканми?

Биз тажрибали мураббий, кураш бўйича Ўзбекистон ёшлар терма жамоаси устози Мурод Дўсимбе-тов билан миллий байрамимиз кунлари курашимизнинг бугунги парвози хусусида суҳбатлашдик.

— Мурод ака, халқимиз курашни, полвонларини севади. Кўплаб чемпионларнинг мураббийи сифатида бу азиз байрамни қандай қарши олингиз?

— Аввало, ҳозирги кайфиятимни сўранг. Чунки яқиндагина кураш бўйича катталар ўртасида ўтган Ўзбекистон чемпионатида шогирдларим, Республика Олимпия захиралари коллежи тарбияланувчилари Уктам Эргашев, Олим Равшанов, Яхё Имомов мана-ман деган рақибларини мағлуб этиб, ғолиб чиққанлигидан бошим осмонда. Ушбу ғалабалардан сўнг Уктам ва Олим шу йилнинг апрел ойида Таиландда ўтайдиган шарқ яккакурашлари бўйича биринчи Осиё ўйинларида иштирок этса, Яхё октябрь ойида Украинада ташкил этиладиган олтинчи жаҳон чемпионатида тайёргарлик кўради.

Энди мўътабар байрамимиз Наврўз ҳақида гапирсам, кураш ва Наврўзни эгизакларга қиёслагим келади. Ахир иккаласи ҳам миллийлигимиз рамзи, намунаси. Миллатимизнинг юзи, халқимизнинг қувончи.

Яқинда Бухоро вилояти ҳокимлиги кўмагида полвонлар эли — Қоракўл туманида байрамга бағишланган катта кураш бўлди. Олимжон Ҳайитов бош ҳакамлик қилган мусобақада барча вилоятлардан, ҳатто қўшни республикалардан кучли полвонлар қатнашди ва сайл ишқибозларига олам-олам завқ улашди.

Албатта, полвонлар халқнинг одами. Терма жамоамиздан ўрин олган энг кучли курашчилар ҳам Наврўз байрами кунлари ўзлари тугилиб ўсган туман ва қишлоқларга бориб, кураш сайлларида гиламга чиқишди. Ёш курашчилар пойтахтимиз ва вилоят марказларида ўтайдиган байрам тантаналарини ажойиб кўргазмаларга айлантириш билан безашади. Бир сўз билан айтганда, Наврўз курашчиларга қўшимча масъулият

нида фахрий курашчи Абдурашид Мирзаевнинг «Абдурашид полвон бобо», Қаршида очилган «Чемпион», Олимжон Ҳайитов ташкил этган «Пахлавон» профессионал кураш клублари ва уларнинг филиалларида минглаб ёшлар шугулланишмоқда. Устоз Омон Тоймуродов раҳбарлигидаги «Омон барака» профессионал кураш клубида эса миллий терма жамоамизнинг бир неча полвонлари машғул ўтказди. Жумладан, Давлат Чориев, Шерали Жўраев, Фазлиддин Мейлиев, Жонибек Муқимов каби моҳир курашчиларни бугун билмайдиган спорт ишқибози бўлмаса керак.

Масалан, «Омон барака» клубида ўзини кўрсатган спортчилар рағбатлантирилиб борилади. Энг муҳими, шарт-шароитларни яхшилашга тобора эътибор кучайиб бормоқда. Клуб ўз аъзоларини халқаро мусобақаларга олиб чиқиш ваколатига ҳам эга. Шу кунларда пойтахтда мен, Хоразм вилоятида Азамат Йўлдошев, Қорақалпоғистонда Чоршаъм Тожимуротов «Омон барака» профессионал кураш клуби филиалларини очиш борасида иш олиб бораётган. Мақсадимиз ёшларни спортга жалб этиб, Ўзбекистон терма жамоасига муносиб ўринбосарлар тайёрлаб бериш!

— Жорий йилда кўплаб халқаро мусобақалар ташкил этилади...

— Апрель ойида Термизда ўтайдиган Ҳаким ат-Термизий хотирасига бағишланган анъанавий халқаро турнир барчанинг диққат марказида турибди. Мусобақага жаҳоннинг кучли полвонлари ташриф буюради ва бу полвонлардан бор маҳоратини намойиш этишни талаб қилади.

Шунингдек, апрел ойининг охириги ҳафтасида Таиландда яккакураш турлари бўйича бўладиган биринчи Осиё ўйинларида тўрт нафар эркак ва шунча аёл полвонимиз иштирок этади.

Октябрь ойида эса Украинада катталар ўртасида олтинчи жаҳон чемпионати... Хуллас, бу йил кураш мухлислари зеркиб қолишмайди.

Йўлайманки, юртимизда спортга берилаётган катта эътиборга жавобан курашчиларимиз ҳам халқаро аренада чиройли усулларни қўллаб, юрт шаънини мардона ҳимоя қилишади. Буни уddалай оладиган кучли полвонларимиз борлигига, ғалабали анъаналаримиз давом этишига ишонамиз.

Акмал АБДИЕВ
суҳбатлашди

Олий лига

Фарғонада голлар шоуси

0:3
Футбол бўйича Ўзбекистон чемпионатининг 3-тури асосан тенг курашлар остида ўтди, деб баҳолаш мумкин.

Мавсум арафасида таркибини сезиларли равишда кучайтирган «Насаф» ва «Андижон», чемпионат бошидан буён мағлубият аламини тортмаган «Пахтакор» ва «Локомотив», ўз омадини қитъа мусобақаларида синаб кўраётган «Нефтчи» ва «Бунёдкор» жамоалари ўртасидаги бахслар, айниқса, қизиқарли ўтди.

«Пахтакор» — «Локомотив» — 1:1. Учрашунинг биринчи бўлимида «Локо» ҳисобни очди. Виктор Жалилов шогирдлари шу кунни Россия термасининг собиқ посбони Александр Филимонов маҳоратига тан берган бўлсалар ажаб эмас. Айнан Филимоновнинг ажойиб тўп қайтаришлари туфайли Тошкент «дерби»сида Вадим Абрамов шогирдлари узоқ вақт устунликни сақлаб туришди. Бироқ иккинчи бўлимда захирадан майдонга тушган Дарко Маркович «Пахтакор»ни ўз майдонидаги мағлубиятдан қутқариб қолди. «Нефтчи» — «Бунёдкор» — 0:3.

Фарғонада 17525 томошабин кўз

ўнгига Юрий Саркисян жамоаси «тор-мор» қилинди. Ривалдо (18), А.Фофуров (27) ва В.Карпенко (50) киритган бир-бирдан чиройли голлар водийлик ёш ўйинчиларга яхшигина сабоқ бўлди.

Қолган натижалар билан танишинг.

«Насаф» — «Андижон» — 4:2.
«Навбахор» — «Бухоро» — 1:1. «Металлург» — «Шўртан» — 3:1.
«Сўғдиёна» — «Олмалик» — 3:2.
«Динамо» — «Хоразм» — 1:1.
«Қизилқум» — «Машъал» — 1:1.

САРДОР яна сафда

Шу йилнинг 25 сентябр — 16 октябр кунлари Мисрда ўтказиладиган ёшлар ўртасидаги жаҳон чемпионатида муносиб тайёргарлик кўриш мақсадида Ўзбекистон ёшлар терма жамоаси Австрияга жўнаб кетди. Аҳмад Убайдуллаев 25 мартдан бошланган навбатдаги ўқув-машғулот йиғинига жами 23 нафар футболчини жалб қилди. Таъкидлаш жоизки, жамоа сардори Шерзод Каримов ҳам ушбу сафда бор. «Пахтакор» ярим ҳимоячиси бунгача доимий равишда миллий терма жамоага жалб қилинаётгани боис Убайдуллаев бу футболчига умид боғлай олмаётганди. Австриядаги йиғин 2 апрелга қадар давом этади.

Рақиб анойи эмас

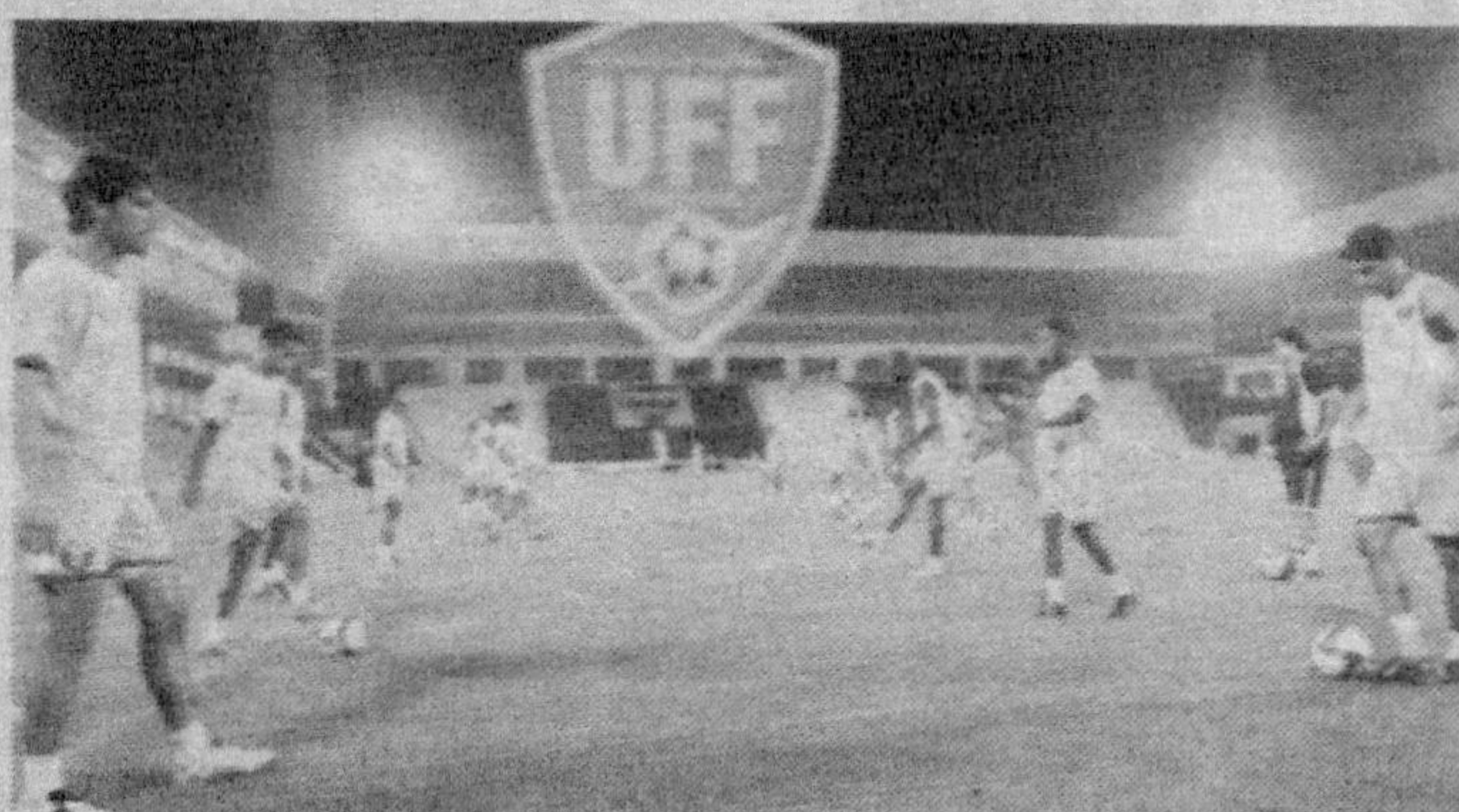
Қатар терма жамоаси Сурия билан ўртоқлик учрашувини ўтказди.

Дамашқда кечган ўйин 2:1 ҳисобида бўлажак рақибларимиз фойдасига яқун топди. Ҳар иккала тўп асли уругвайлик бўлган ҳужумчи Себастьян Сория Куинтана томонидан киритилди.

Қўшимча қилиш жоизки, ушбу ўйиндан тўрт кун аввал ҳам қатарликлар ўз майдонида Қувейт термаси билан назорат ўйинида майдонга тушиб, 1:0 ҳисобида зафар қучганди.

Шу ўринда ЖЧ-2010 тўртинчи саралаш босқичи биринчи даврасида Қатар терма жамоаси вакилларимиз устидан йирик — 3:0 натижаси билан ғалабага эришганини ҳам эслатиб ўтмоқчимиз.

Демак, 28 март кунли мухлисларни шиддатли ва кескин учрашув кутиб турибди.

— Назаримда сиз томошабинлар эътиборида «Кўнгил кўчалари» сериалидаги Суксурнинг эри — содда, самимий, ишонувчан йигит кийёфасида қолган эдингиз. Гарчи, ундан сўнг кўплаб қахрамонлар образини яратган бўлсангиз ҳам. «Чавандоз» филми сизни янги бир кийёфада — бир сўзли, танти полвон, ориятли чавандоз, меҳроқибатли, оилапарвар ота, хуллас, Тошмурад полвондек асил ўзбек сиймосида қайта кашф этди?..

— Гарчи, актёрнинг турли кийёфаларга кириб рол ижро этиши истеъдодидан дарак берса-да, унинг қалби тубида яширинган «ўз» қахрамонлари бўлади. Ана шуларгина унинг ўзлигини тўлақонли акс эттира олади. Худди Абдор Ҳидоят «Отелло»си, Шуккур Бурхонов «Шоҳ Эди»си, Раззоқ Ҳамроев «Алишер Навоий»си билан одамлар хотирасида мангу қолгандек. Холбуки, улар ҳам кўплаб қахрамонлар образини яратган. Қолаверса, ҳар қандай актёрнинг истеъдод қирраларини «очиш», «кашф этиш», унинг имкониётларидан фойдалана билиш режиссёрнинг маҳоратига боғлиқ. «Чавандоз» филмига таклиф қилишганда шунчаки маҳоратимни намоиш қилиш учун келгандим. Кино синовга барча театрлардан ўттизга яқин актёрлар таклиф қилинган экан. Айтишларича, актёр танлаш жараёни анча чўзилиб кетган. Менгача бош қахрамон ролида кўплаб актёрларни синаб кўришибди — бўлмапти. Бирови от минишни билмас, бошқаси отдан кўрқаркан.

Сценарийни менга беришганда, тўғриси, ҳали аниқ бир хулосага келмаган эдим. Фикримни сценарийни ўқиб чиққангидан кейин айтаман, дедим-да, уйга қайтдим. Ўзимча йўл-йўлакай унга кўз югуртирган бўлдим, воқеалар талқини мени илсиз боғлаб олди. Йўлдаёқ уни ўқиб чиқдим. Уйга гўё қанот чиқаргандай кириб бордим. Нимагадир энг яқин дўстимни топгандек хурсанд эдим: «Наҳот шу кинода мен ўйнасам? Ахир неча йиллар мана шунақа ролни кутиб яшадим-ку», — дея ўзимни ўзим сўроққа тутардим. Хуллас, ёш драматург Фафур Шермухаммаднинг «Самантой» қиссаси асосида яратилган бу асар менга жуда ёқди. Қолаверса, муаллифни жуда яхши билардим: ўз фикрига ва дадил ғоясига эга қаламқаш. 2005 йилда унинг «Пари қишлоқ афсонаси» номли мушқали драмасини Муқимий театрида сахналаштирганман. Ушбу сценарийни ўқиб бу йигитга нисбатан ҳурматим янада ошди. Шу сониядан бошлаб бутун вужудим сценарий воқеалари билан банд бўлди.

Эртасига «Ўзбекфилм» ховлисида полвон-чавандоз кийимида кўринишим учун сахналаштирувчи расом, костюм бўйича расом ва пардозловчи Бахтиёр аха санъатини аъло даражада кўрсатиш мақсадида ишга киришишди. Ҳамидулла Ҳасановни моҳир оператор сифатида билардим. «Чавандоз»да ана шу етук санъаткор ҳам режиссёр, ҳам оператор сифатида иш олиб борди. Қисқаси, киносинов икки кун давом этди. Ҳатто, Ўзбекис-

тон Давлат циркидан иккита от олиб келишди.

Сал фурсат ўтмай, «Ўзбекфилм»дан кўнғироқ қилишди: кино синовдан аъло даражада ўтибман. Бош қахрамон — Тошмурад полвонга мени танлашибди.

— Янглишмасам, ушбу филмда кўпкарининг ўзига хос шиддати ва жозибаси ҳам гўзал бир тарзда ифода этилган...

— Филмда аввало, ўзбек халқининг бетакрор миллий кадриятлари, ўзига хос характери, самимияти ва болажонлиги акс этган. Шу билан бирга юртимиз табиати, тоғ ва дараларининг гўзалликлари қамраб олинган. Қолаверса, унга халқимиз-

дозга издош бўладиган ўғил туғиб беролмаганидан ўзини айбдор хис қилади. Шу боис муҳаббат ришталари ила боғланган ҳаётини кемтик хисоблайди. Эрининг эл орасида мағрур бош кўтариб юришини, касбини давом эттирувчи ўғли бўлишини доим ўйлайди. Айни шу кемтиклик рақиби — Бешим чавандозга қўл келади. Ҳар жойда ўғли йўқлигини юзига солади, полвонни камситади. Бундан Тошмурадининг қалби қанчалик жароҳатланса, Бешимнинг боши кўкка етади. Бир гал кўпчиликнинг ичида «Агар Саодат менга текканида борми, кўчқордай ўғиллар туғиб берарди», дейди. Чавандозликда бировдан

оддий ва дангал, меҳроқибатли одамлар орасида кўнглинг баҳра олади. Биз борганда куз фасли эди. Аниқроғи кузнинг иккинчи ярми эди. Йўлимизда ёнмаён тепаликчалар. Қишлоқ одамлари қишда совуқ урмасин деб ва қишки қору

Қишлоғидан полвон чикса, накуртликлар фахрланишади. Отга меҳри ўзгача. Уни сизлаб парвариш қилади. Отлар билан гаплашади, ўртоқлашади. Баъзида эркалик қилади, кўпкарида зот айирмаса ундан аразлайди. От полвонни тушу-

«Тошмурад полвон

Мен эдим...»

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист
Боир ХОЛМИРЗАЕВ билан суҳбат

нинг қадимий ўйини — кўпкари асос қилиб олинган. Кўпкари эса ҳамиша ҳалолликка суянади. Ана шу ғоя филмнинг руҳига сингиб кетган. Бу ўйинда азалдан эр йигитларнинг жасорати, матонати, мардлигига инсонийлиги синаб келинган. Чавандоз, от ва ориятнинг типиклаштирилиши филмнинг жозибасини оширган.

— Тошмурад полвон қандай нисон эди? У сизни қай хислатлари билан ўзига мафтун этди?

— У аввало, полвон. Халқимизнинг тамойилига кўра полвон кучли, баҳодир, енгилмас бўлиши билан бирга иродали, маънан етук бўлиши керак. Тошмурад полвон ҳам софдил, ҳалол одам, барчага яхшилик соғиниб яшайди. Яхшилигу ҳалолликдан баҳра олади. Бундай фазилатлар унинг ҳар ишида, ҳатто, сўзида ҳам акс этади. Бироқ ана шу моҳир чавандознинг кўнгли ярим. Худо унга фарзанд бергану ўғилдан сиққан. Шундан қалбида армон.

Турмуш ўртоғи Саодат оқила, барно аёл. Эрини еру осмонга ишонмайди. Аммо нигоҳлари ҳамиша сўник: шундай моҳир чаван-

кам бўлмаган Бешим полвоннинг Тошмурад полвонга ёшлиқдан адовати бор. Бу хотини Саодат билан боғлиқ. Иқтидорли актриса Юлдуз Ҳамидова талқинида бу образ драматик ҳолатларга, руҳий кечинмаларга бой бўлди, деб ўйлайман.

— Филм воқеалари гўё сиз туғилган қишлоқда суратга олинганга ўхшайди. Чунки Тошмурад полвон қалбига бу ердаги ҳар бир тоғу тош, дарахт, одамлар яқин. Тилсиз отлар ҳам у билан тиллашаётгандек...

— Йўқ, ундок эмас. Филм мен туғилган қишлоқда эмас, Самарқанд вилояти Пайариқ туманидаги Накурт қишлоғида суратга олинган.

Тўрт томони тоғ билан ўралган қишлоқнинг тенг ўртасидан сой ўтган. Ана шу сой атрофига одамлар иморат қуриб кетаверишган. Иморатлари тошдан қурилган, айтишларича, тоғни очишса тошлар текис мармарга ўхшаб синиб тушаркан. Бунақа тошларни аввал ҳеч кўрмаганман.

Одамлари содда, самимий, ўзгалардан ўзгачароқ бу қишлоқ мени ўзига мафтун этди. Шундай дилкаш,

ёмғирдан тўйиб ичишсин деб тоқлар орасини чуқур қилиб қовлаб ҳам кўйишаркан. Узумлари ширин, бир бошини есангиз, шираси кўплигидан бурнингиз қонайди.

Қишда узумни қоронғу хоналарга узун қилиб териб, осиб кўйишаркан. Бола-чақалари билан эрта баҳоргача узум ейишаркан. Биз шу қишлоқ шифокори Норқўзи аканинг дўхтирхонасида турдик. Ораста қилиб таъмирланган қишлоқ тиббиёт марказининг ўзгача файзи бор. Негадир осмонўпар меҳмонхоналардан кўра кўнглим шу жойда таскин топди. Ҳавосини айтмайсизми?... Бирам соф, беғубор, кечаси ухламай ташқарида яёв кезгинг келади. Осмони шундай яқинки, гўё қўл чўзсанг, юлдузларга етгудек. Юлдузларни қўлинг билан ушлагинг, дардларингни бир қучоқ бўлиб чарақлаб турган ойга айтгинг келаверади.

— Тошмурад полвон ҳаётини отсиз тасаввур қилолмайди. От унинг энг яқин сирдошига айланган. Сиз ҳам отни яхши кўрасизми?

— Саволингиз қизик бўлди-ку. Бирорта ўзбек ўғлони йўқки отни ёмон кўрса. Отни кўриб ҳаммамиз завқланамиз. Ҳатто, унга минолмаганлар, ундан кўрққанлар ҳам бирибир отни севишади. Бу қонимизга, руҳимизга сингиб кетган бобоме-рос туйғу. Мен ҳам ана шуларнинг бириман. Отга меҳрим бошқача. Қахрамоним Тошмурад чавандоз ҳам сири-ни отидан яширмайди. Нима дарди бор, оти Қорақўзга айтади. Ўтибор берган бўлсангиз, филмда шундай лавҳа бор. У отининг бошини силаб шундай дейди: «Тушимда бир саман той етаклаб келаётган эканман. Насиб бўлса, яхшиликка бўлади».

Филм суратга олинган Накурт қишлоғининг ҳар икки хонадонидан бирида, ё бўлмаса ҳар бирида от бор.

нади, тушунадигина эмас, юрагини билади, полвоннинг дардини олай дейди. Зот айирмаганига полвонни эмас, ўзини айблайди. Кейинги кўпкарида ўзини аямайди. Полвонлару отларнинг турткилашларини енгиб, умид билан «ҳайт» деб устида ўтирган хўжасига зотни олиб беради. Анчагина оғир улукни хўжаси ердан олишида от тиззаларини букиб туради, полвон тақимига кистиришини пойлаб, сакраб отлар орасидан чиқади, маррага томон қанот чиқариб учади. Улоқни маррага ташлаган полвон отининг бўйнига шала-тилаб, «барақалла», «ҳайт жонингдан», деган хитоби-га оти маст бўлади. Қулоқларини чимириб, шаталоқ отади. Яна чопаман дейди.

Ҳа, отнинг феъли шундай. От ғирромликни билмайди. Эгасини, худди жигаридек суяди. Унга содиқ қолади. Мен кинода полвон чавандоз ролини ўйнадим. Бевосита отлар билан мулоқотда бўлдим. Турфа характерли отлар билан рол ижро этдим. Ва шунга аниқ билдимки, от жуда сезгир жонивор, кўнглингдагини билади, тили бўлмаса ҳам юраги, кўзлари-ла сен билан гаплашади. Инсоннинг юрагидагини ҳам аниқ сезади. Ёмонларни ёнига йўлатмайди.

Филм сўнггида Тошмурад полвон адоватга, гина-қудратга ўрин қолдирмаслик учун қўлини рақибига узатади. Икки полвон қишнаб турган отларининг жиловини қўйиб юборишади. Ана шу дўстлик, биродарлик, яхшилик учун чўзилган қўллар филмга яқин ясайди. Тўғри-да, дунёни адоватдан гўзаллик қутқаради. Яхшиликнинг эса умри боқийдир.

Суҳбатдош: «Ishonch»
муҳбири
Амина ҚОДИРОВА

